

ZBIERKA

STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU A ROZHODNUTÍ SÚDOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

5/2017

OBSAH***Stanovisko vo veciach trestných*****44. Zjednotenie v otázke možnosti / nemožnosti priznania poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. n/ a písm. l/ Trestného zákona v prípade prijatia vyhlásenia obžalovaného o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/ alebo písm. c/ Trestného poriadku.**

Súd po podaní obžaloby rozhoduje spor medzi obžalobou a obhajobou podľa pravidiel kontradiktórneho procesu – objasňovanie (v zmysle zistenia skutkového stavu veci) je doménou orgánov činných v trestnom konaní podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Preto samotné priznanie obžalovaného nemôže byť poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n/ Trestného zákona.

Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona predpokladá okrem priznania sa páchatel'a aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatel'a (procesne ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova).

Analógia je pri aplikácii Trestného zákona neprípustná v zmysle rozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona. V iných smeroch je prípustná, ak v prospech páchatel'a odstraňuje medzeru v zákone a zodpovedá zmyslu a významu riešenej otázky vo vzťahu k analogicky použitému ustanoveniu.

Ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie *per analogiam* a pri použití argumentu *a minori ad maiorem* (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (po prijatí takeého vyhlásenia súdom), keďže páchatel' (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. 5

Rozhodnutia vo veciach trestných**45. Viazanosť právnym názorom dovolacieho súdu, potrebný rozsah prerokovania vecí po zrušení napadnutého rozhodnutia, náležitosti dovolania podľa § 371 ods. 3 trestného poriadku.**

I. Vo vzťahu k otázke vyriešenej po zrušení dovolaním napadnutého rozhodnutia právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku) nie je možné prostredníctvom dovolania, podaného proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní, úspešne uplatniť odlišný právny názor; rozhodnutím v kontexte tzv. kasačnej viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu (podľa naposledy označeného ustanovenia) totiž nemôže byť porušený zákon v zmysle § 368 ods. 1, resp. § 386 ods. 1 Trestného poriadku. Opačný záver by vo vzťahu ku konkrétnemu právoplatnému rozhodnutiu, negujúc požiadavku právnej istoty, umožňoval neurčitý počet jeho obsahovo protichodných zmien bez zistenia akejkoľvek novej skutočnosti (jej zistenie sa rieši obnovou konania pri splnení jej zákonných podmienok).

II. Viazanosť právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 Trestného poriadku sa týka (len) právneho názoru vysloveného v odôvodnení rozsudku dovolacieho súdu na otázku, ktorá bola dôvodom vyslovenia porušenia zákona v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku. Riešením tejto otázky podľa pokynov dovolacieho súdu, eventuálne aj vykonaním úkonov nariadených dovolacím súdom, je vymedzený „potrebný rozsah“ opätovného prerokovania vecí v novom konaní (§ 388 ods. 1 Trestného poriadku); nie je vylúčené vykonanie nového konania aj v širšom rozsahu, musí však byť rešpektovaný zákaz zmeny k horšiemu podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

III. Závery uvedené v bode II. primerane platia aj pre viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu (§ 327 ods. 1 Trestného poriadku), nadriadeného (sťažnostného) súdu (§ 194 ods. 5 Trestného poriadku) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (§ 362b ods. 1 Trestného poriadku), vrátane zákazu zmeny k horšiemu podľa konkrétnej úpravy.

IV. Ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku), nakoľko len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné (§ 382 písm. c/ Trestného poriadku). **14**

46. Možnosti mimoriadneho zníženia trestu.

Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktorému zodpovedajú ustanovenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), neupravuje parciálne právo spočívajúce v možnosti zmiernenia trestu pre prípad, keď sa súd domnieva, že by použitie trestnej sankcie podľa hmotného práva príslušného štátu sa javilo ako neprimerane prísne. Týka sa procesných atribútov konania pred nezávislým a nestranným súdom, ako aj konania osobou zákonného sudcu v primeranej lehote.

Problematikou neprimerane prísnych sankcií sa zaoberá čl. 3 Dohovoru (ktorému zodpovedá čl. 16 ods. 2 Ústavy), avšak v kontexte zákazu mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu.

Z hľadiska vnútroštátneho práva prichádza do úvahy zníženie v osobitnej časti Trestného zákona ustanoveného minima trestnej sadzby podľa ustanovení § 39 a § 118 Trestného zákona. Medzi „okolnosti prípadu“ podľa osobitného zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona však patrí aj neprerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak nie sú prietahy zavinené obvineným, v čom je styčný bod tejto zákonnej úpravy s čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 ods. 2 Ústavy, a zároveň premietnutie čl. 13 Dohovoru do právneho poriadku Slovenskej republiky vo vzťahu k dotknutému porušeniu práv obvineného. **21**

47. Zabezpečenie údajov z vydaného alebo odňatého mobilného telefónu.

Procesné inštitúty Trestného poriadku, zamerané na získavanie dôkazov na účel ich následného vykonania, sa vo vzťahu ku konkrétnemu dôkazu nekumulujú, ak to nie je vzhľadom na povahu veci procesne nevyhnutné.

Na zabezpečenie informácií z mobilného telefónu, ktorý bol vydaný alebo odňatý ako vec dôležitá pre trestné konanie podľa § 89 a § 91 Trestného poriadku, a to aj pri domovej prehliadke alebo prehliadke iných priestorov alebo pozemku v zmysle § 105 ods. 4 Trestného poriadku, alebo ak je mobilný telefón zaistený ako vecná stopa pri obhliadke podľa § 154 Trestného poriadku, nie je potrebné (duplicitné) vydanie príkazu na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke podľa § 116 (ods. 2) Trestného poriadku.

Príkaz uvedený na konci predchádzajúcej vety sa, z hľadiska jeho vykonania, vydáva pre podnik poskytujúci verejné siete alebo služby - veta posledná § 116 ods. 2 Trestného poriadku (rovnako ako príkaz podľa § 115 ods. 2, 3 Trestného poriadku sa vydáva pre príslušný útvar Policajného zboru) - ide teda o použitie osobitného inštitútu a jemu zodpovedajúceho ustanovenia (*lex specialis*), ktoré má v konkrétnej situácii prednosť. Je tomu tak aj preto, že v oboch naposledy označených prípadoch ide o vykonávacie subjekty príkazu, ktoré nemajú mobilný telefón, ktorého sa zabezpečovanie informácií týka, v držbe predchádzajúcej dotknutému procesnému postupu (zároveň sa takým postupom dosiahne aj utajenie zabezpečovania informácií v určitej fáze predsúdneho konania).

Napriek určitým spoločným technickým parametrom počítača a mobilného telefónu údaje uložené v mobilnom telefóne nie sú počítačovými údajmi v zmysle úpravy § 90 Trestného poriadku. **26**

48. Výsluch svedka pred vznesením obvinenia, právomoc verejného činiteľa.

I. Keďže po začatí trestného stíhania je policajt oprávnený vykonávať všetky úkony podľa Trestného poriadku (ako výslovne ustanovuje § 199 ods. 5 tohto zákona), je oprávnený aj vypočúvať svedkov. Taký postup nemôže sám osebe (bez zistenia a dokázania odlišne vyznievajúcich okolností) vyvolávať záver, že svedkovia boli vo vzťahu k ich následným výpovediam po vznesení obvinenia nezákonne ovplyvňovaní.

II. Pojem „právomoc“ verejného činiteľa použitý v legálnej definícii § 128 ods. 1 Trestného zákona interpretačne vyžaduje prvok moci a rozhodovania, čo znamená mocenské rozhodovanie na právnom podklade uplatňované voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré môžu byť takým rozhodnutím obmedzené na svojich (inak právnym poriadkom garantovaných) právach. Nemusí nevyhnutne ísť o formalizované rozhodovanie (vydávanie rozhodnutí s určitými procesne predpísanými náležitosťami a formou), vždy je však spojené so zodpovednosťou za uplatnenie právomoci (§ 128 ods. 1 veta druhá Trestného zákona). **28**

49. Nepriama korupcia.

I. Pri dodržaní zásady nerozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona (vyplývajúcej z ustanovenia čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a § 8 Trestného zákona) nie je možné ani vecnú medzeru v zákone (v zmysle nedostatku trestnosti určitého konania) riešiť extenzívnym výkladom zákona alebo použitím analógie, ale len *pro futuro* prostredníctvom zákonodarcu (zmenou alebo doplnením zákona).

II. Formuláciu „svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby“, uvedenú v § 336 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona, je potrebné vyložiť tak, že ide o uplatňovanie vplyvu páchatel'a, zásadne smerujúce k zneužívaniu právomoci osoby, ktorá je predmetom pôsobenia. Nejde teda o pôsobenie sice neformálne (nezodpovedajúce výslovnému popisu v norme upravujúcej postup v príslušnom konaní), avšak nevybočujúce z podstatného smerovania k legálnemu účelu právomoci osoby uvedenej v ustanoveniach §§ 328 až 330, resp. §§ 332 až 334 Trestného zákona.

Musí ísť pritom o priame pôsobenie podplácanej osoby na osobu, ktorá disponuje právomocou, nie o pôsobenie prostredníctvom vplyvu inej intervenujúcej osoby, inak o trestný čin podľa § 336 Trestného zákona nepôjde, aj keď úplatok za dotknuté priame pôsobenie možno prijať alebo poskytnúť buď priamo, alebo cez sprostredkovateľa (taká alternatíva platí aj v prípadoch uvedených v §§ 328 až 334 v odsekoch 1 Trestného zákona).

III. „Právomoc“ je kvalifikačným momentom, ktorý je legálnou definíciou spojený s výkonom tomu (právomoci) zodpovedajúcich oprávnení a povinností verejného činiteľa (§ 128 ods. 1 Trestného zákona). Osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, sama verejným činiteľom nie je, prijatie alebo poskytnutie plnenia uvedeného v § 131 ods. 3 Trestného zákona za pôsobenie (relevantné v zmysle bodu II.) na takú osobu teda nie je trestným činom podľa § 336 ods. 1 alebo podľa § 336 ods. 2 Trestného zákona, a to pre absenciu zákonom požadovaného atribútu - právomoci osoby, ktorá je (má byť) predmetom pôsobenia.

Na závere uvedenom v predchádzajúcej vete nič nemení okolnosť, že osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, môže byť účastníkom na úmyselnom trestnom čine verejného činiteľa v zmysle § 21 ods. 1 k §§ 326 a 327 Trestného zákona (resp. v príslušných formách aj páchatel'om prípravy, ak ide o zločin, v zmysle § 13 ods. 1 Trestného zákona) - nemôže však byť páchatel'om takého trestného činu (verejného činiteľa) v zmysle § 128 ods. 1, ods. 8 Trestného zákona. Rovnako platí, že pri prijatí úplatku osobou pripravujúcou podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa bude táto osoba páchatel'om trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, eventuálne podľa rozsahu činu aj podľa ods. 3 Trestného zákona (ide o súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu), nemôže však byť v takom prípade použitá okolnosť podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona (nejde o prijatie, žiadanie alebo prijatie príslubu úplatku verejným činiteľom). **35**

50. Zmena v zložení senátu po povolení obnovy konania.

Senát, ktorý rozhodoval o vine, nemusí byť vždy senátom, ktorý v konečnom dôsledku rozhoduje o treste za dotknutý skutok ako trestný čin – napr. pri ukladaní súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona.

Nie je porušením pravidla nezmeniteľnosti zloženia senátu na hlavnom pojednávaní (§ 277 ods. 5 veta posledná Trestného poriadku), ak po povolení obnovy konania len vo výroku o treste (výrok o vine ostal nedotknutý, a teda je aj naďalej právoplatný a vykonateľný) nahradil pôvodného sudcu alebo prísediaceho, ktorý už nevykonáva túto funkciu na súde činnom v obnovenom konaní, iný sudca alebo prísediaci podľa aktuálneho rozvrhu práce tohto súdu. Senát v novom zložení rozhodne v celom rozsahu predmetu obnoveného konania a do právoplatného výroku o vine zasiahnuť nemôže (to platí v prípade zmeneného aj nezmeneného senátu) – práva obvineného teda nemajú byť ako porušené. **45**

44.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, na zjednotenie v otázke možnosti / nemožnosti priznania poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. n/ a písm. l/ Trestného zákona v prípade prijatia vyhlásenia obžalovaného o uznání viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/ alebo písm. c/ Trestného poriadku.

Súd po podaní obžaloby rozhoduje spor medzi obžalobou a obhajobou podľa pravidiel kontradiktórneho procesu – objasňovanie (v zmysle zistenia skutkového stavu veci) je doménou orgánov činných v trestnom konaní podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Preto samotné priznanie obžalovaného nemôže byť poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n/ Trestného zákona.

Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona predpokladá okrem priznania sa páchatel'a aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatel'a (procesne ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznání viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova).

Analogia je pri aplikácii Trestného zákona neprípustná v zmysle rozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona. V iných smeroch je prípustná, ak v prospech páchatel'a odstraňuje medzeru v zákone a zodpovedá zmyslu a významu riešenej otázky vo vzťahu k analogicky použitému ustanoveniu.

Ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie *per analogiam* a pri použití argumentu *a minori ad maior* (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel' (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), na základe pôvodného podnetu predsedu trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre a ďalších sprievodných podnetov z iných súdov, zistil výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu tak, ako sú prezentované nižšie. Otázka, ktorú bolo potrebné výkladovo riešiť, bolo vymedzená v návrhu predsedu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu na zaujatie stanoviska ako:

- otázka možnosti / nemožnosti priznania aj poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Trestného zákona (popri poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona) v prípade prijatia vyhlásenia obžalovaného o uznání viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/ alebo písm. c/ Trestného poriadku.

A/

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25. októbra 2016, sp. zn. 4 Tdo 63/2016, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2015, sp. zn. 23To/70/2015.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 29. apríla 2015, sp. zn. 3T/33/2015, bol obvinený J. R. uznaný za vinného zo spáchania zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. v spojení

s § 127 ods. 3 Tr. zák. Za to mu bol podľa § 194 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 56 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia (podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.).

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zároveň zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Prievidza z 28. januára 2015, sp. zn. 1T/120/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 16. novembra 2015, sp. zn. 23To/70/2015, na základe odvolania obvineného podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a výrok o zrušení skoršieho rozsudku a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného odsúdil na základe nezmeneného výroku o vine podľa § 194 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, písm. n/, § 37 písm. h/, písm. m/, § 38 ods. 2, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2 Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 50 mesiacov a podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Aj odvolací súd podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zároveň zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 28. januára 2015, sp. zn. 1T/120/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky na podnet námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky pre trestný úsek podala proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. novembra 2015, sp. zn. 23To/70/2015, dovolanie podľa § 369 ods. 1 Tr. por. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 3 Tr. por. s odôvodnením, že týmto rozhodnutím bol porušený zákon v ustanovení § 36 písm. n/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák. v prospech obvineného J. R.

V odôvodnení svojho dovolania ministerka spravodlivosti uviedla, že nesúhlasí s postupom krajského súdu, pokiaľ ide o uznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., teda, že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom za súčasného uznania poľahčujúcej okolnosti aj podľa § 36 písm. l/ Tr. zák., teda, že sa k spáchaniu trestného činu priznal a trestný čin úprimne oľutoval.

Podľa názoru ministerky spravodlivosti je nesprávne vyhodnotiť priznanie obvineného ako napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti a vytvoriť tak ďalšiu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., pretože napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti vyžaduje aktívnejšiu účasť páchatela, ako samotné priznanie sa k spáchaniu trestného činu. V danom prípade krajský súd neuviedol žiadne ďalšie aktivity obvineného, z ktorých by bolo možné vyvodzovať jeho aktívnu pomoc, a preto nie je možné použiť aj túto poľahčujúcu okolnosť.

Dovolaateľka ďalej poukázala na obsah zápisnice o hlavnom pojednávaní Okresného súdu Prievidza z 29. apríla 2015, z ktorého je zrejme, že vyhlásenie obvineného podľa § 257 ods. 1 Tr. por. bolo dané do súvislosti s poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. Podľa jej názoru v situácii, kedy obvinený neprispel inak k objasneniu trestnej činnosti, nie je možné jeho vyhlásenie, že je vinný v zmysle § 257 ods. 1 Tr. por. zarátat' ako dve poľahčujúce okolnosti, teda jedna skutočnosť nemôže obsahovo naplňať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. por. (správne má byť Tr. zák., *pozn. aut.*) a zároveň podľa § 36 písm. n/ Tr. zák.

Ministerka spravodlivosti v ďalšej časti odôvodnenia dovolania dôvodila, že obvinený J. R. pomáhal v prípravnom konaní orgánom činným v trestnom konaní až od času, keď bol zistený a opoznaný ako páchatel' trestného činu a dovtedy nijakým spôsobom nenapomáhal orgánom prípravného konania pri objasňovaní trestnej činnosti.

Nezákonným použitím poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. vznikla situácia, keď krajský súd neukladal obvinenému trest odňatia slobody v zmysle § 38 ods. 4 Tr. zák., ale za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák., kedy pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností bol rovnaký, a teda nesprávne skutkové zistenia a závery súdu vo vzťahu k poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. mali za následok, že obvinenému J. R. bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 50 mesiacov. Takýto trest podľa jej názoru je trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorá mala byť od 56 mesiacov do 8 rokov. Uvedeným postupom porušil krajský súd zákon v ustanovení § 36 písm. n/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák. v prospech

obvineného, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 3 Tr. por. Ide o zásadné ovplyvnenie postavenia obvineného, pretože mu bol uložený trest kratší najmenej o 6 mesiacov (§ 371 ods. 5 Tr. por.).

Z uvedených dôvodov ministerka spravodlivosti navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. novembra 2015, sp. zn. 23To/70/2015, vo výroku o treste bol porušený zákon v prospech obvineného v ustanovení § 36 písm. n/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák., následne aby tento rozsudok zrušil vo výroku o treste, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a aby prikázal tomuto súdu, aby ju v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

***

Pokiaľ ide o vecnú stránku vytýkanej chyby, uvádzanej v dovolaní ministerky spravodlivosti vo vzťahu k výroku o treste u obvineného J. R., je treba primárne konštatovať, že dovolací súd sa nestotožnil s právnou argumentáciou dovolateľky.

Ministerka spravodlivosti oprela svoje dovolanie v podstate na tvrdení, že priznanie obvineného v posudzovanom prípade bolo nesprávne vyhodnotené ako poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. Jeho vyhlásenie, že je vinný, nie je možné zarátať ako dve poľahčujúce okolnosti, jednak ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ a jednak aj podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., pretože obvinený neprispel inak k objasneniu trestnej činnosti. Dôvodila, že napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti vyžaduje totiž aktívnejšiu účasť páchatel'a, ako len priznanie sa k spáchaniu trestného činu. Ministerka ďalej poukázala na skutočnosť, že obvinený J. R. v prípravnom konaní sa síce k spáchaniu trestného činu priznal, avšak orgánom činným v trestnom konaní nepomáhal až do času, keď bol zaistený a opoznaný ako páchatel'.

K tomu treba uviesť nasledovné:

Poľahčujúca okolnosť v podobe napomáhania pri objasňovaní trestnej činnosti vyžaduje, aby páchatel' pomáhal tým orgánom, ktoré sú na to určené, teda orgánom činným v trestnom konaní (v rámci prípravného konania) a súdu, to však neznamená, že páchatel' takto musí bezpodmienečne napomáhať všetkým týmto orgánom, ktoré sú príslušné na vykonávanie jednotlivých štádií trestného stíhania.

Najmä od 1. januára 2006, kedy nadobudli účinnosť nové trestnoprávne normy, došlo aj k zmene v posudzovaní obsahu jednotlivých poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Za situácie, kedy došlo k významnému posilneniu kontradiktórnosti konania pred súdom, keď prakticky ťažisko dokazovania prešlo na konanie pred súdom, má postoj obžalovaného k tomuto dokazovaniu dôležitý význam. Podľa § 257 ods. 7 Tr. por., ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného prijíma, súčasne vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná. Obžalovaný takýmto postupom umožní prevziať výsledky dokazovania z prípravného konania bez toho, aby tieto boli konfrontované s výsledkami dokazovania na hlavnom pojednávaní. V rámci súdneho konania podľa § 257 ods. 5 Tr. por., po priznaní viny páchatel'om (obžalovaným) sa postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 aj písm. h/ Tr. por., t. j. že súd pred rozhodovaním o prijatí alebo neprijatí vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 Tr. por. formou otázok zisťuje, či sa obžalovaný „dobrovoľne priznáva a uznáva vinu za spáchaný skutok, ktorý sa v obžalobe kvalifikuje ako trestný čin“, čím pri kladnej odpovedi naplňa podmienku uvedenú v § 36 písm. n/ Tr. zák. Krajský súd preto poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. správne obvinenému J. R. priznal. V danej súvislosti treba tiež zdôrazniť, že prípadné využitie práva obvineného v prípravnom konaní (alebo v určitom štádiu prípravného konania) poprieť trestnú činnosť, resp. nevypovedať, nemôže byť hodnotené v jeho neprospech.

Najvyšší súd ďalej rezultuje, že poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l/ a § 36 písm. n/ Tr. zák. môžu byť obžalovanému priznané a zohľadnené aj kumulatívne. Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. por. (správne má byť Tr. zák., *pozn. aut.*) spočíva v priznaní sa páchatel'a k trestnej činnosti a zároveň jej úprimnom oľutovaní. Poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., ktorá je zohľadnená po postupe v zmysle § 257 ods. 7 Tr. por. sa stáva v určitom zmysle kvalifikovanou okolnosťou, majúcou za následok možnosť nevykonania dokazovania v určitom rozsahu na hlavnom pojednávaní. Umožnenie takéhoto zjednodušeného postupu v konaní súdu je potrebné potom nepochybne považovať za napomáhanie súdu pri objasňovaní trestnej činnosti. Inými slovami, pri uznaní poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. por. (správne má byť Tr. zák., *pozn. aut.*) v štádiu súdneho konania nedochádza automaticky k negácii (resp. nepoužiteľnosti) poľahčujúcej

okolnosti priznania sa a oľutovania trestnej činnosti podľa § 36 písm. l/ Tr. por. (správne má byť Tr. zák., pozn. aut.). Nie je vylúčená ani situácia, kedy sa obžalovaný v priebehu trestného konania ku spáchaniu trestného činu prizná a úprimne ho oľutuje a následne v štádiu súdneho konania nebude súhlasiť s postupom podľa § 257 Tr. por. a nesplní podmienky pre zjednodušený postup, napr. z dôvodu, že bude trvať na vykonaní celého dokazovania v rozsahu, v akom bolo vykonané v prípravnom konaní, resp. aj väčšom. V takom prípade by mala byť obžalovanému uznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák., ale nie už podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. Poľahčujúce okolnosti podľa citovaných ustanovení Trestného zákona môžu byť súdom posudzované samostatne, ale aj kumulatívne.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jej dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

B/

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 15. apríla 2015, sp. zn. 3 To 3/2015, o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaných Š. F. a S. F. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 15. decembra 2014, sp. zn. BB-4T 30/2014, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Trestného poriadku prvostupňový rozsudok zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu vo vzťahu k obžalovanému Š. F. a obžalovanej S. F., a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku ich sám odsúdil k nasledovným trestom:

- obžalovaného Š. F. podľa § 336a ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/ Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 8 (osem) mesiacov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia;

- obžalovanú S. F. podľa § 336a ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/ Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) mesiacov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 15. decembra 2014, sp. zn. BB-4T 30/2014, boli obžalovaní Š. F. a S. F. uznaní za vinných z prečinu volebnej korupcie podľa § 336a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 1. apríla 2014 v čase okolo 14.00 hodine v meste V., okres D., pri kruhovom objazde v blízkosti vchodu do supermarketu J., počas volebnej kampane politickej strany „Sloboda a Solidarita“ (ďalej len „SaS“) do volieb do Európskeho parlamentu konaných dňa 24. mája 2014, Š. F. vystupujúci ako vajda minoritnej etnickej skupiny Rómov vo V. si osobne vyžiadal od členky volebného tímu a členky politickej strany „SaS“ J. C. finančnú hotovosť vo výške 20 000 € ako úplatok za to, že zabezpečí najmenej 4 000 až 5 000 oprávnených voličských hlasov Rómov z okolia V., N., Z. a D., a to 4 € za jeden hlas vo voľbách do Európskeho parlamentu v prospech kandidátov za politickú stranu „SaS“, pričom dňa 5. apríla 2014 okolo 16.00 hod. na stretnutí s J. C. v parku pri kruhovom objazde vo V. Š. F. v prítomnosti S. F. prisľúbil zabezpečenie už najmenej 5 500 hlasov oprávnených rómskych voličov aj z okolia Š., H. a K. s tým, že sa dohodli na zaplatení zálohy vo výške 5 000 €, ktoré im obom J. C. odovzdala na osobnom stretnutí dňa 8. apríla 2014 v čase okolo 13.00 hodine vo V. v parku pri kruhovom objazde.

Za to im súd uložil:

Obžalovanému Š. F. podľa § 336a ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/ Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obžalovanej S. F. podľa § 336a ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. m/ Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona súd výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na jeden rok.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. I. 297), čo do výroku o treste v neprospech obžalovaných. Prokurátorka svoje odvolanie písomne odôvodnila 13. januára 2015. Obaja obžalovaní odvolanie podali písomne prostredníctvom obhajcu 29. decembra 2014 (č. I. 310-311), čo do výroku o treste.

Prokurátorka sa v podanom odvolaní stotožnila s výrokom súdu o uznaní viny u oboch obžalovaných, u ktorých súd prijal ich vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku. Nesúhlasila však s tým, že obom obžalovaným nebol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody na hornej hranici trestnej sadzby.

V tejto súvislosti prokurátorka konštatovala, že u obžalovaného Š. F. ide o recidivistu, ktorý bol 13-krát súdne trestaný, z toho posledných 10 rokov 5-krát za úmyselné trestné činy, pričom žalovanej trestnej činnosti sa dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a iné. Ďalej bol opätovne uznaný vinným zo spáchania úmyselného trestného činu podľa § 344 Trestného zákona. Podľa názoru prokurátorky v osobe obžalovaného ide o nenapraviteľného páchatel'a, ktorý sa sústavne dopúšťa trestnej činnosti, preto uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov je neprimerane mierny.

Uloženie podmieneného trestu odňatia slobody u obžalovanej S. F. prokurátorka považuje tiež za neprimerane mierne. U obžalovanej prevládali priťažujúce okolnosti, teda zvýšila sa dolná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu, čiže súd mal ukladať trest v rozmedzí od 4 mesiacov do jedného roka. V tomto prípade jej uložil trest odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby, čo je vzhľadom na jej kriminálnu minulosť ako 4 - krát odsúdenej osoby za úmyselné trestné činy (pričom skúšobná doba posledného trestu jej uplynula 5. septembra 2013), veľmi mierny trest.

Náprava a prevýchova páchatel'a zločinu prijímania úplatku je podľa názoru prokurátorky možná len uložením trestu odňatia slobody bez možnosti podmieneného odloženia, pretože podmienený odklad považuje prokurátorka za neprimeranú výhodu poskytovanú osobe páchatel'a, ktorý sa negatívne stavia k tomu, čo spáchal.

Prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd, napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku zrušil a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol rozsudkom, ktorým uloží obom obžalovaným nepodmienečné tresty odňatia slobody v hornej polovici, resp. pri hornej hranici trestnej sadzby.

Obžalovaní Š. F. a S. F. v písomnom odôvodnení odvolania, podaného prostredníctvom obhajcu uviedli, že obaja sa k trestnému činu priznali, boli nápomocní pri objasňovaní celého prípadu, dostavovali sa na nariadené úkony. Obžalovaní nikoho nekontaktovali za účelom zabezpečenia oprávnených voličských hlasov, naopak, im ponúkali možnosť zarobiť si peniaze takýmto spôsobom prostredníctvom J. C., šéfkou volebného tímu.

Obžalovaní upozorňujú na to, že funkcia vajdu už u Rómov neexistuje. Z tohto dôvodu obžalovaný F. ani nemohol vystupovať ako vajda minoritnej etnickej skupiny Rómov, a týmto spôsobom zabezpečovať hlasy voličov.

Obžalovaní sú jednoduchí ľudia, ktorí by sa neopovážili oslovit' ľudí z politických kruhov a ktorí boli k tomuto účelu zneužití, boli vlastne obeťami.

Z týchto dôvodov obžalovaní navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch o treste, ktoré považujú za prísne a s poukazom na ustanovenie § 56 ods. 2 Trestného zákona uložil obžalovaným peňažný trest.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, na podklade podaných odvolaní podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým boli odvolania podané, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, majúci na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil nasledovné:

Prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podala 14. augusta 2014 pod sp. zn. VII/2 Gv 83/14/1000-20 na obvinených Š. F. a S. F. obžalobu pre prečin volebnej korupcie podľa § 336a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona.

Pôvodne vo veci samosudkyňa vydala 3. októbra 2014 trestný rozkaz, proti ktorému obvinení Š. F., S. F. a prokurátorka podali v zákonom stanovenej lehote odpor (v rozsudku súdu prvého stupňa sa mylne konštatuje, že odpor podali len obvinený F. a prokurátorka).

Na hlavnom pojednávaní 15. decembra 2014 obaja obžalovaní, v súlade s ustanovením § 257 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku vyhlásili, že sú vinní zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Následne samosudkyňa v súlade s ustanovením § 257 ods. 5 Trestného poriadku postupovala primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c/, písm. d/, písm. f/, písm. g/ a písm. h/ Trestného poriadku a zároveň obžalovaných poučila, že súdom prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Samosudkyňa uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásenie obžalovaných prijala a zároveň podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásila, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaní priznali k spáchaniu skutku, sa nevykoná, súd vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

Vychádzajúc z tejto situácie, odvolací súd preskúmaval len výrok o treste vo vzťahu k obom obžalovaným a zistil, že súd prvého stupňa pri ukladaní trestov dostatočne neprihliadol na všetky zásady významné pre ukládanie trestov a na účel trestu tak, ako vyplývajú z ustanovení § 34, § 36, § 37, § 38 Trestného zákona, čo malo za následok, že uložené tresty sú neprimerane mierne.

Trest plní funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v ďalšom páchaní trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu), a jednak aj voči ďalším občanom – potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti).

Zmyslom a účelom trestu v najvšeobecnejšom zmysle je ochrana spoločnosti pred kriminalitou.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trestom sa má zabezpečiť ochrana spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 34 ods. 5 písm. a/ Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne u spolupáchateľov aj na to, akou mierou konanie každého z nich prispelo k spáchaniu trestného činu.

Prvostupňový súd sa týmito ustanoveniami pri ukladaní trestu obžalovaným dôsledne neriadil.

Samosudkyňa na hlavnom pojednávaní podľa § 269 Trestného poriadku prečítala listinné dôkazy, a to odpisy registra trestov, správy o priestupkoch, správu primátora o povesti z miesta bydliska a oboznámila podstatný obsah pripojených spisov Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 3T 284/2010, k osobe obžalovanej S. F., a spisov Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T 105/2011, 1T 111/2011, k osobe obžalovaného Š. F. Ďalej konštatovala, že obžalovaný F. bol od roku 1978 celkom 13-krát odsúdený a obžalovaná F. 4-krát.

Odvolací súd je toho názoru, že osobu páchatela treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach. Pri hodnotení osoby konkrétneho páchatela treba posúdiť negatívny alebo pozitívny význam jeho osoby pre hodnotenie nebezpečnosti činu pre spoločnosť, ktorá vyplýva z jeho správania sa v spoločnosti. Nemôže však ísť len o registráciu osobných údajov páchatela bez hlbšieho rozboru jeho osobnosti vo vzťahu k ďalším kritériám, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska určovania druhu trestu a jeho výmery. V rámci hodnotenia osoby páchatela nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy, najmä z hľadiska určenia prognóz jeho budúceho vývoja správania, na základe objasnenia jeho osobných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Páchatelom, ktorí sa opakovane dopúšťajú ďalšej trestnej činnosti krátko po odpykaní predchádzajúceho trestu, treba ukladať tresty nepodmienečné, s náležitým využitím rozpätia zákonom stanovenej

trestnej sadzby. U oboch obžalovaných v minulosti ukladané tresty nespojené s obmedzením osobnej slobody nespĺnili svoj účel (u obžalovanej F. vid' odsúdenie Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T 158/2005, bol jej nariadený výkon trestu pôvodne uloženého s podmieneným odkladom jeho výkonu alebo odsúdenie z roku 2011, kedy obžalovaná pol roka po osvedčení sa v skúšobnej dobe opätovne pácha trestnú činnosť), u obžalovaného F. je to ešte markantnejšie, pretože ten sústavne od roku 1978 pácha trestnú činnosť, a to aj napriek dobrodeniam vo forme ukladania podmienených trestov, alebo upustenia od uloženia súhrnného trestu. Teraz žalovanej trestnej činnosti sa dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

V prípade obžalovaného F. je preto potrebné súhlasiť s názorom prokurátora, že v jeho osobe ide o nenapraviteľného páchatel'a, ktorý sa sústavne dopúšťa trestnej činnosti, preto uložený nepodmienený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov považoval aj odvolací súd za neprimerane mierny.

Na podklade odvolania prokurátora a obžalovaného F. preto odvolací súd zrušil prvostupňový súd vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám rozhodol tak, že obžalovanému, **po zohľadnení poľahčujúcej okolnosti, že sa ku skutku na hlavnom pojednávaní priznal a tento oľutoval**, a zohľadnení príťažujúcej okolnosti, ktorou je trestná minulosť obžalovaného, uložil trest v hornej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Odvolací súd taktiež zrušil napadnutý rozsudok aj vo vzťahu k obžalovanej F. vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, a to tiež na podklade odvolania tak obžalovanej, ktoré považuje za nedôvodné, ako i odvolania prokurátora. Aj v tomto prípade odvolací súd vo veci rozhodol sám, postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku. Pri rozhodovaní o voľbe druhu a výmery trestu sa nestotožnil s tvrdením prvostupňového súdu a prokurátora, že u obžalovanej nebola zistená žiadna poľahčujúca okolnosť a bola zistená jedna príťažujúca okolnosť (trestná minulosť obžalovanej), a preto jej bolo potrebné trest ukladať v upravenej trestnej sadzbe. **U obžalovanej F. je situácia v hodnotení príťažujúcich a poľahčujúcich okolností rovnaká ako aj u obžalovaného F., pretože aj obžalovaná sa k spáchaniu skutku priznala a tento oľutovala**. Odvolací súd ukladal trest v rámci trestnej sadzby stanovenej zákonom pre žalovaný prečin - „až na jeden rok“. Prvostupňový súd pri ukladaní trestu tejto obžalovanej volil trest nespojený s obmedzením jej osobnej slobody najmä s ohľadom na ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného zákona (stará sa o maloleté deti). V tejto súvislosti však odvolací súd upozorňuje, že starostlivosť o maloleté deti nezabránila obžalovanej v páchaní trestnej činnosti a ako je vyššie uvedené, tresty s podmieneným odkladom ich výkonu u obžalovanej zjavne neplnili svoj účel. Svedčí o tom najmä už vyššie spomenuté odsúdenie Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T 158/2005, kedy jej bol nariadený výkon trestu pôvodne uloženého s podmieneným odkladom jeho výkonu alebo odsúdenie z roku 2011, kedy obžalovaná pol roka po osvedčení sa v skúšobnej dobe opätovne pácha trestnú činnosť. Aj tejto obžalovanej preto odvolací súd uložil trest nepodmienený, avšak ešte v dolnej polovici trestnej sadzby v trvaní 4 mesiace. Snáď takýto druh trestu obžalovanú v budúcnosti vyvaruje od páchania ďalšej trestnej činnosti, v opačnom prípade musí očakávať ukladanie prísnych nepodmienených trestov. Odvolací súd uložil obžalovaným tresty v ich výmere diferencovane, práve s ohľadom na ich rozdielnu trestnú minulosť.

Oboch obžalovaných odvolací súd na výkon uložených trestov zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona), pretože boli v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu, ktorý im bol uložený za úmyselný trestný čin.

Odvolania oboch obžalovaných, ktorými napádali výrok o treste v tom smere, že tresty im boli uložené neprimerane prísne, sa opierajú o tvrdenia, že sa trestnej činnosti vlastne ani nedopustili, len boli vo volebnej kampani zneužití. Takéto odvolacie námietky najvyšší súd nemohol akceptovať s ohľadom na vyjadrenia obžalovaných na hlavnom pojednávaní a následný procesný postup súdu vo vzťahu k výroku o ich vine.

S poukazom na dôvody rozvedené v tomto rozsudku, odvolací súd rozhodol o odvolaniach obžalovaných a prokurátora tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Predseda trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu využil možnosť požiadať pred zaujatím stanoviska o vyjadrenie iné orgány a inštitúcie podľa § 22 ods. 2 zákona o súdoch, ktoré sa k návrhu vyjadrili tak, že:

Verziu A/ podporili krajské sudy v Košiciach, Trenčíne, Trnave, Banskej Bystrici a Špecializovaný trestný súd.

Verziu B/ podporili krajské sudy v Bratislave a Prešove, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Paneurópska vysoká škola – fakulta práva.

Krajský súd v Nitre sa vyjadril neutrálne z hľadiska rovnakého počtu svojich senátov, ktoré podporili verziu A/ aj verziu B/.

Krajský súd v Žiline sa vyjadril, že nie je v riešenej otázke vhodné zovšeobecnenie a riešenie je potrebné hľadať *ad hoc*, podľa okolností prejednávanej veci.

Argumenty podporujúce verziu A/ zodpovedajú argumentácii rozhodnutia, na ktorej je založená.

Argumenty podporujúce verziu B/ vychádzajú z nemožnosti duplicitného zohľadnenia priznania sa obžalovaného ako dvoch poľahčujúcich okolností (na druhej strane však bola vyjadrená aj potreba zvýhodniť vyhlásenie o uznání viny pri ukladaní trestu), z charakteru súdneho konania a prípravného konania, keď objasňovanie sa vykonáva v prípravnom konaní a pomoc pri ňom musí obvinený (aby bola v jeho prospech zohľadnená poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n/ Trestného zákona) poskytnúť už v prípravnom konaní a jeho orgánom; vyjadrenia smerovali aj k nutnosti preukázať aj druhú náležitú poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona (úprimné oľutovanie činu).

Kolégium jednomyselne prijalo riešenie, ktoré mechanicky nezodpovedá žiadnej z verzií predložených na pripomienkovanie. Na jednej strane deklaruje, že samotné priznanie sa obžalovaného nie je poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n/ Trestného zákona, na druhej strane umožňuje bonifikáciu vyhlásenia o uznání viny iným spôsobom, ktorý je výkladovo akceptovateľný.

Prvá z právnych viet sa teda vyjadruje negatívne k možnosti považovať samotné priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu za poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Trestného zákona (páchateľ napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom). To platí nielen pri uznání viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku, ale aj pri „riadnej“ výpovedi na hlavnom pojednávaní. Dôvodom je nemožnosť zohľadňovania rovnakej okolnosti duplicitne (viacnásobne), vyplývajúca z ustanovenia § 38 ods. 1 Trestného zákona (toto ustanovenie je v aplikácii praxi tradične interpretované extenzívne, teda duplicita sa nepripúšťa medzi jednotlivými kategóriami v ňom uvedených okolností, ale ani interne v rámci týchto kategórií). Priznanie sa je teda (za ďalej uvedených okolností) poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona. Aby bolo možné zohľadniť v prospech páchatel'a (procesne ako obvineného) aj poľahčujúcu okolnosť podľa písmena n/ naposledy označeného ustanovenia, musí k samotnému priznaniu sa pristúpiť uvedenie údajov, ktoré umožňujú vytvoriť si komplexnejší obraz o okolnostiach činu, o účasti ďalších osôb na jeho spáchaní, poprípade aktívna účasť obvineného na iných dôkazných úkonoch, než je jeho výsluch (rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, previerka výpovede na mieste činu). Taká súčinnosť musí byť poskytnutá orgánom prípravného konania, nakoľko už tie musia objasniť čin (a to aj procesným dokazovaním, vedeným v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, nie len „operatívne“) do tej miery, aby mohla byť podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste (samozrejme, obžaloba ani za týchto okolností nemusí v súdnom konaní uspieť, čo nie je na účel stanoviska potrebné bližšie rozoberať). Súd potom prejednáva vec ako spor medzi obžalobou a obhajobou, podľa zásad kontradiktórneho procesu, aj keď v aktuálnej právnej úprave sčasti modifikovaných, najmä možnosťou súdu vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli (§ 2 ods. 11 Trestného poriadku). Zdvojené (ďalšie) použitie určitej (faktickej) okolnosti ako (právne) poľahčujúcej (alebo priťažujúcej) okolnosti je teda podmienené určitým obsahovo – novým prvkom, ktorý presahuje podstatu prvého z oboch posúdení - aktuálny príklad je uvedený vyššie (alebo musí ísť o dve rôzne faktické okolnosti).

Druhá z právnych viet sa venuje poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l/ Trestného poriadku (páchateľ sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval). Je interpretačne potrebná vzhľadom k okolnosti, že pri samotnom vyhlásení o uznání viny nie je procesný priestor na vyjadrenie úprimnej ľútosti. Súd musí túto otázku posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatel'a (ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznání viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova) – v tomto smere má právna veta dostatočný výpovedný charakter a treba len dodať, že vyhlásenie o nepopretí spáchania činu (§ 257 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku), ak ho súd obžalovanému povolí, sa bude v zmysle § 257 ods. 4 Trestného poriadku

pre potreby ďalšieho konania a rozhodnutia považovať za priznanie spáchania skutku (§ 257 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku). Obe vyhlásenia majú teda zásadne rovnaké právne účinky.

Tretia právna veta sa na účely vety štvrtej zaoberá možnosťou použitia analógie v trestnom práve hmotnom, teda pri aplikácii Trestného zákona. Objasňuje, v ktorom smere je analógia nepripustná a v ktorom ju je naopak možné a potrebné použiť - teda ak zákon výslovné nepokrýva určitú situáciu a jej riešenie ponúka iný, podobný zákonný inštitút.

Štvrtá právna veta rieši otázku zvýhodnenia páchatel'a (procesne ako obžalovaného), ktorý uznal vinu a súd jeho vyhlásenie prijal. Veta má opäť samostatnú výpovednú hodnotu a nie je k nej potrebný rozsiahlejší osobitný výklad, preto je namieste odcitovať ju:

„Ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4/ Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie *per analogiam* a pri použití argumentu *a minori ad maior* (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel' (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.“

Dôvodom použitia analógie je podmienenosť mimoriadneho zníženia trestu oboma procesnými úpravami na rovnakom princípe, ktorý umožňuje obvinenému (obžalovanému) vzdať sa dokazovania na hlavnom pojednávaní. Kým v prípade dohody o vine a treste môže takto obvinený získať mimoriadne znížený trest už na základe samotnej dohody, ktorú v opačnom prípade nemusí uzavrieť (v prípade neschválenia dohody súdom sa obvinený vracia do štandardného režimu dokazovania viny v súdnom konaní), v prípade vyhlásenia o vine a jeho prijatia súdom nastanú účinky v zmysle § 257 ods. 5 a ods. 8 Trestného poriadku. To znamená neodvolateľnosť vyhlásenia, nevykonanie dokazovania v rozsahu uznanej viny a obmedzenie opravného prostriedku v tomto rozsahu na dovolanie pre závažné porušenie práva na obhajobu, čo bude prichádzať do úvahy len výnimočne (navyše, keďže tu ide o príslušnú časť rozhodnutia súdu prvého stupňa, dovolanie môže podať len minister spravodlivosti – k tomu pozri R 12/2017).

Je potom namieste, aby súd po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine (rovnako právne rovnocenného vyhlásenia o nepopretí spáchania činu) mal možnosť (nie povinnosť) pristúpiť na báze analógie k mimoriadnemu zníženiu trestu za rovnakých podmienok, ako pri schválení dohody o vine a treste. Dokonca, keďže ide o uznanie viny bez garancie alebo predpokladu určitého (pre obžalovaného priaznivého) rozhodnutia o treste, možnosť mimoriadne znížiť trest je tu ešte dôvodnejšia (preto sa tretia právna veta zmieňuje o medzere v zákone). Ide o procesnú logiku vzdania sa práva na (kompletné) súdne konanie, v rámci ktorej je vhodné a vecne správne umožniť mimoriadne zmiernenie trestu.

Je potrebné ešte dodať, že na dotknuté priznanie (uznanie viny alebo nepopretie spáchania činu), ak je spojené s úprimným oľutovaním činu pri splnení podmienok druhej právnej vety, je možné prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, a to napriek mimoriadnemu zníženiu trestu. Je tomu tak preto, že poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona integruje aj iný (ďalší) obsahový prvok (viď časť odôvodnenia k prvej právnej vete vyššie), resp. (dokonca) trest sa mimoriadne znižuje na základe podobnej, ale kvalitatívne odlišnej okolnosti - vytvorenia možnosti obvineným (obžalovaným) pre zjednodušený procesný postup (podobne je tomu pri dohode o vine a treste). Nejde teda o blokáciu z hľadiska ustanovenia § 38 ods. 1 Trestného zákona medzi poľahčujúcou okolnosťou a okolnosťou, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby.

45.

ROZHODNUTIE

I. Vo vzťahu k otázke vyriešenej po zrušení dovolaní napadnutého rozhodnutia právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku) nie je možné prostredníctvom dovolania, podaného proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní, úspešne uplatniť odlišný právny názor; rozhodnutím v kontexte tzv. kasačnej viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu (podľa naposledy označeného ustanovenia) totiž nemôže byť porušený zákon v zmysle § 368 ods. 1, resp. § 386 ods. 1 Trestného poriadku. Opačný záver by vo vzťahu ku konkrétnemu právoplatnému rozhodnutiu, negujúc požiadavku právnej istoty, umožňoval neurčitý počet jeho obsahovo protichodných zmien bez zistenia akejkoľvek novej skutočnosti (jej zistenie sa rieši obnovou konania pri splnení jej zákonných podmienok).

II. Viazanosť právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 Trestného poriadku sa týka (len) právneho názoru vysloveného v odôvodnení rozsudku dovolacieho súdu na otázku, ktorá bola dôvodom vyslovenia porušenia zákona v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku. Riešením tejto otázky podľa pokynov dovolacieho súdu, eventuálne aj vykonaním úkonov nariadených dovolacím súdom, je vymedzený „potrebný rozsah“ opätovného prerokovania veci v novom konaní (§ 388 ods. 1 Trestného poriadku); nie je vylúčené vykonanie nového konania aj v širšom rozsahu, musí však byť rešpektovaný zákaz zmeny k horšiemu podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

III. Závery uvedené v bode II. primerane platia aj pre viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu (§ 327 ods. 1 Trestného poriadku), nadriadeného (sťažnostného) súdu (§ 194 ods. 5 Trestného poriadku) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (§ 362b ods. 1 Trestného poriadku), vrátane zákazu zmeny k horšiemu podľa konkrétnej úpravy.

IV. Ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku), nakoľko len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné (§ 382 písm. c/ Trestného poriadku).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. apríla 2017, sp. zn. 2 TdoV 7/2016).

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 5. apríla 2017, sp. zn. 2 TdoV 7/2016, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol dovolanie ministersky spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. novembra 2015, sp. zn. 2 To 2/2015.

O d ô v o d n e n i e

Špeciálny súd rozsudkom z 30. novembra 2006, sp. zn. PK 2Tš/15/2005, uznal obvineného JUDr. P. P. vinným z trestného činu podplácania podľa § 161 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. [zák. č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Tr. zák.“)] na tom skutkovom základe, že v presnejšie nezistený čas v období od 4. do 13. júla 2004 na dvoch stretnutiach v Piešťanoch v kaviarni hotela Eden v odpoľudňajších hodinách ako obhajca obvineného Mgr. V. S. vo veci vedenej na Úrade boja proti organizovanej kriminalite, Odbore boja proti organizovanej kriminalite – Stred pod ČVS:PPZ-11/BOK-S-I-2004 požiadal JUDr. M. M., obhajkyňu v tej istej veci obvineného S. Z., aby ovplyvnila svojho klienta tak, aby menovaný pri konfrontácii plánovanej na deň 16. júla 2004 zmenil svoju predchádzajúcu výpoveď tak, aby bola v prospech obvineného Mgr. V. S. a na v poradí druhom stretnutí sľúbil za to JUDr. M. M. a S. Z. úplatok vo výške 100.000,- Sk každému z nich, úplatok sa pokúsil odovzdať, čo JUDr. M. M. odmietla a potom, keď obvinený S. Z. pri konfrontácii dňa 16. júla 2004 zmenil svoju výpoveď, dňa 16. septembra 2004 v Piešťanoch v kaviarni hotela Eden v odpoľudňajších hodinách odovzdal JUDr. M. M. sumu 30.000,- Sk, pričom prehlásil, že 25.000,- Sk je určených pre ňu a 5.000,- Sk je určených pre S. Z.

Za to mu špeciálny súd uložil podľa § 161 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere dva roky, ktorého výkon podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienične odložil na skúšobnú dobu, ktorú podľa § 59

ods. 1 Tr. zák. určil na štyri roky. Súčasne mu podľa § 55 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. uložil trest prepadnutia vecí – sumy 30.000,- Sk.

Odvolanie, ktoré obvinený JUDr. P. P. podal proti uvedenému rozsudku Špeciálneho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 9. septembra 2008, sp. zn. 2Toš 2/2007, ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, podal obvinený JUDr. P. P. dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením zo 17. septembra 2009, sp. zn. 1 TdoVš 1/2009, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Následne Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom z 9. marca 2011, sp. zn. I. ÚS 129/2010, okrem iného rozhodol, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 TdoVš 1/2009 a jeho uznesením zo 17. septembra 2009 bolo porušené základné právo JUDr. P. P. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení so základným právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, právo na verejné a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a predmetné uznesenie najvyššieho súdu (ako súdu dovolacieho, pozn.) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po vrátení veci na ďalšie konanie najvyšší súd ako súd dovolací rozsudkom z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011 (ďalej tiež „rozsudok dovolacieho súdu“), podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu z 9. septembra 2008, sp. zn. 2Toš 2/2007, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodov uvedených § 371 ods. 1 písm. e/, písm. g/ Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 88b a § 31 ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) v neprospech obvineného JUDr. P. P. Súčasne napadnuté uznesenie zrušil, zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a najvyššiemu súdu (ako súdu odvolaciemu, pozn.) prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Napokon najvyšší súd ako súd dovolací rozsudkom zo 4. novembra 2015, sp. zn. 2To 2/2015 (ďalej tiež „rozsudok odvolacieho súdu“), podľa § 258 ods. 1 písm. a/ Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) zrušil rozsudok Špeciálneho súdu z 30. novembra 2006, sp. zn. PK-2Tš/15/2015, a podľa § 226 písm. a/ Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) oslobodil obvineného JUDr. P. P. spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 20. októbra 2005, sp. zn. VII Gv 96/04, podľa ktorej sa mal dopustiť trestného činu podplácania podľa § 161 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. tak, že 13. júla 2004 v Piešťanoch v kaviarni hotela Eden v odpoľudňajších hodinách ako obhajca obvineného Mgr. V. S. vo veci vedenej na Úrade boja proti organizovanej kriminalite, Odbore boja proti organizovanej kriminalite – Stred pod ČVS:PPZ-11/BOK-S-I-2004 požiadal JUDr. M. M., obhajkyňu v tej istej veci obvineného S. Z., aby ovplyvnila svojho klienta tak, aby menovaný pri konfrontácii plánovanej na deň 16. júla 2004 zmenil svoju predchádzajúcu výpoveď tak, aby bola v prospech obvineného Mgr. V. S. a sľúbil za to JUDr. M. M. a S. Z. úplatok vo výške 100.000,- Sk každému z nich a potom, keď obvinený S. Z. zmenil svoju výpoveď, dňa 16. septembra 2004 v Piešťanoch v kaviarni hotela Eden v odpoľudňajších hodinách odovzdal JUDr. M. M. sumu 30.000,- Sk, pričom prehlásil, že 25.000,- Sk je určených pre ňu a 5.000,- Sk je určených pre S. Z., pretože dospel k záveru, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, ktorý bol prokurátorovi doručený 18. novembra 2015 a obvinenému a jeho obhajcovi 23. novembra 2015, podala ministerka spravodlivosti na podnet špeciálneho prokurátora 3. mája 2016 dovolanie v neprospech obvineného JUDr. P. P. z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľka po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a s poukazom na znenie ustanovení § 371 ods. 3 Tr. por., § 88b ods. 1 a § 89 ods. 2 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.), ktoré zároveň cituje, tvrdí, že z trestného spisu Špecializovaného trestného súdu (správne Špeciálneho súdu) vedeného pod sp. zn. PK-2Tš/15/2005 vyplýva, že ustanovenie advokátky JUDr. M. M. za agenta bolo v súlade s úpravou uvedenou v § 88b ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.). Pritom zdôrazňuje, že zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii nezakazuje advokátovi stať sa agentom, JUDr. M. M. bola za agentku ustanovená až potom, čo jej bol obvineným skôr sľubovaný úplatok, takže získané poznatky odôvodňovali podozrenie úmyslu spáchať korupčný trestný čin a odhalenie a usvedčenie obžalovaného by bolo inými prostriedkami podstatne sťažené. Preto jej ustanovenie za agenta bolo podľa ministerky spravodlivosti na mieste. V tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok najvyššieho súdu z 15. februára 2007, sp. zn. 3Sž 36/2006,

v ktorom správny senát síce konštatoval, že advokát pri výkone advokácie nemôže pôsobiť ako agent, no zároveň uviedol, že neposudzoval zákonnosť použitia agenta ako dôkazu v trestnom konaní.

Dovolateľka ďalej poukazuje na znenie § 56 ods. 6 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zák. NR SR č. 38/1993 Z. z.“), podľa ktorého ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť, pritom je v tomto konaní alebo postupe viazaný právnym názorom ústavného súdu. V nadväznosti na to cituje z odôvodnenia nálezu ústavného súdu z 9. marca 2011, sp. zn. I. ÚS 129/2010, vydaného vo veci sťažnosti podanej JUDr. P. P., podľa ktorého „Ústavný súd preto neakceptoval výhrady sťažovateľa, na základe ktorých tento namietal zákonnosť použitia dôkazu získaného agentom, keďže nezistil rozpornosť daného stavu so zákonnou úpravou inštitútu agenta (najmä § 88b Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005). Posúdenie prípadného ne/súladu citovaného zákonného ustanovenia s ústavou je možné postupom podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ ústavy, o ktoré konanie v danej veci nejde“ a s poukazom na ustanovenie § 32 ods. 1 zák. NR SR č. 38/1993 Z. z. tvrdí, že odlišné stanovisko prehlasovaného sudcu senátu ústavného súdu (v danom prípade sudcu ústavného súdu Milana Lalička), tzv. *votum separatum* nemá nijaký vplyv na prijaté rozhodnutie, neovplyvňuje jeho záväznosť a slúži len na vyjadrenie iného právneho názoru. Akékoľvek chápanie *votum separatum* ako právneho stanoviska záväzného *inter partes* je celkom neprijateľné, pretože by bolo v rozpore s ústavou a zákonmi, pričom takýto výklad by viedol k právnemu chaosu. Z uvedeného podľa ministerky spravodlivosti vyplýva, že dovolací senát nemal vo svojom rozhodnutí (rozsudok z 11. novembra 2014, sp. zn. I TdoV 24/2011, pozn.) akceptovať odlišné stanovisko sudcu ústavného súdu, ale mal sa bezvýhradne riadiť len právnym názorom ústavného súdu, ktorý bol jasne vyjadrený v jeho náleze a podľa ktorého ústavný súd neakceptoval výhrady sťažovateľa, v ktorých namietal zákonnosť použitia dôkazu získaného agentom. Podľa dovolateľky mal najvyšší súd, potom čo mu bola predmetná trestná vec po rozhodnutí ústavného súdu vrátená, rozhodnúť, resp. všetky jeho následné rozhodnutia mali byť v súlade s výrokom, ale najmä v súlade s odôvodnením nálezu ústavného súdu. Pokiaľ dovolací a následne aj odvolací senát najvyššieho súdu takto nekonali, porušili základný princíp právneho štátu – princíp právnej istoty.

Ministerka spravodlivosti ďalej nesúhlasí s tvrdením odvolacieho senátu najvyššieho súdu, že v predmetnej trestnej veci došlo v dôsledku nezákonného procesného postupu k stavu dôkaznej núdze v prospech obžalovaného JUDr. P. P. V trestnom spise sa totiž podľa nej nachádzajú ďalšie podstatné dôkazy, ktoré preukazujú naplnenie znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu podplácania podľa § 161 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. Jedná sa napríklad o listinný dôkaz – zápisnicu o výsluchu obvineného S. Z., ktorý bol klientom JUDr. M. M., a tiež zápisnicu o konfrontácii zo 16. júla 2004. V tejto súvislosti poukazuje dovolateľka aj na výpoveď vyšetrovateľa M. A., ktorý počas tejto konfrontácie zachytil rozhovor obvinených S. Z. a Mgr. V. S., ktorý sa ho pýtal „prečo tak vypovedal“, pričom obvinený Mgr. V. S. obvinenému S. Z. následne povedal niečo v tom zmysle „ved' obhajca ti to vysvetlí“. Za nezvratný fakt pritom považuje ministerka spravodlivosti to, že obvinený JUDr. P. P. odovzdal JUDr. M. M. 30.000,- Sk a vo svetle vykonaných dôkazov sa tvrdenie obvineného, že sa jednalo o odmenu za obhajovanie obvineného S. Z., teda cudzieho klienta, javí ako nedôveryhodné a absurdné. V trestnom spise sa tak nachádzajú také usvedčujúce dôkazy, ktoré spochybňujú obhajobu obžalovaného a preukazujú jeho snahu podplatiť iného. Suma priamych a nepriamych dôkazov tvorí podľa dovolateľky logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obvineného JUDr. P. P. Z týchto dôvodov považuje ministerka spravodlivosti konštatovanie odvolacieho senátu najvyššieho súdu, že vo veci obvineného JUDr. P. P. „sa nepodarilo preukázať naplnenie znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, a to už z hľadiska esenciálneho jadra (žalovaného korupčného) konania obžalovaného“ za nesprávne. Naopak Špeciálny súd rozhodol podľa dovolateľky rozsudkom z 30. novembra 2006, sp. zn. PK-2TŠ/15/2005, v zmysle zásady náležitého zistenia skutkového stavu a svoje rozhodnutie o vine a treste oprel o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty. Dovolateľka pritom vyslovila názor, že *per analogiam* mal takto postupovať pri rozhodovaní aj dovolací senát najvyššieho súdu, ktorý rozsudkom z 11. novembra 2014, sp. zn. I TdoV 24/2011, rozhodol v rozpore s právnym názorom uvedeným v náleze ústavného súdu.

V ďalšej časti dovolania ministerka spravodlivosti uvádza, že ustanovenie § 88b Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) má, resp. malo za cieľ prispieť k účinnejšiemu odhaľovaniu, zisťovaniu a usvedčeniu páchatel'ov najmä organizovaných foriem trestnej činnosti alebo trestných činov korupcie. V predmetnom ustanovení je vymedzená aj neprípustná činnosť agenta, ktorej sa pri plnení svojich úloh nesmie dopustiť. Týmto spôsobom bol v uvedenom ustanovení vytvorený zákonný rámec, v ktorom musel agent vykonávať svoju činnosť tak, aby nedošlo k zneužitiu tohto, z hľadiska zákonnosti a ochrany občianskych práv i slobôd

citlivého inštitútu. Vo všeobecných ustanoveniach Trestného poriadku je pritom tiež uvedené, že pomáhať na dosiahnutie účelu trestného konania, t. j. aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia spravodlivo potrestaní, je právom a podľa ustanovení tohto zákona i povinnosťou občanov. Podľa dovolateľky preto nie je možné absolutizovať povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť a dávať jej prednosť pred povinnosťou napomáhať pri odhaľovaní obzvlášť závažných trestných činov a tiež povinnosťou prekaziť spáchanie trestného činu, keď iná osoba, nie klient, napr. advokát pripravuje alebo pácha niektorý zo zákonom určených trestných činov a advokát sa o tejto skutočnosti dozvie v súvislosti s výkonom advokácie. Vo vzťahu k predmetnej veci dovolateľka zároveň zdôraznila, že všeobecný záujem na odhalení trestného činu podplácania bol v súlade s individuálnymi záujmami klienta JUDr. M. M. V prípade dokonania skutku pripravovaného obvineným JUDr. P. P. by totiž mohol byť S. Z. obvinený zo spáchania trestného činu krivej výpovede, ako aj trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody. V súvislosti s ostatnými klientmi JUDr. M. M. poukázala ministerka spravodlivosti na piatu hlavu prvej časti súčasného aj predchádzajúceho Trestného poriadku, ktorá obsahuje bezpečnostnú právnu úpravu, v zmysle ktorej informácie týkajúce sa obhajoby obvineného nemožno v trestnom konaní použiť a musia sa predpísaným spôsobom zničiť. Celá problematika sa tak podľa ministerky spravodlivosti odvíja od konfliktu medzi verejným záujmom na potieraní závažnej trestnej činnosti na jednej strane a ústavným právom na obhajobu prostredníctvom obhajcu na strane druhej.

Napokon vo vzťahu k pokynom, ktoré dávajú orgány činné v trestnom konaní agentovi, dovolateľka uviedla, že zo žiadneho ustanovenia § 88b Tr. por. nevyplýva, že ak sa advokát rozhodne spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní ako agent pri odhaľovaní korupcie, sú tieto orgány oprávnené dávať mu akékoľvek pokyny, ktoré je advokát v pozícii agenta povinný bezvýhradne a okamžite plniť. Na základe uvedeného ministerka spravodlivosti uzatvára, že pri ustanovení JUDr. M. M. za agenta bol plne rešpektovaný platný právny poriadok, ktorý upravoval inštitút agenta a použitie advokáta ako agenta môže zakladať maximálne vyvodenie / skúmanie disciplinárnej zodpovednosti advokáta za prípadné porušenie povinností voči klientovi / klientom, ale nepopiera zákonnosť použitia dôkazu v trestnom konaní podľa Trestného poriadku.

V podstate z týchto dôvodov ministerka spravodlivosti navrhla, aby najvyšší súd:

1. podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu zo 4. novembra 2015, sp. zn. 2To 2/2015, bol porušený zákon v ustanoveniach § 258 ods. 1 písm. a/, § 226 písm. a/, § 88b ods. 1 a § 89 ods. 2 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) v prospech obvineného JUDr. P. P.
2. podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a zrušil aj prípadné ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zrušené rozhodnutie stratili podklad.
3. podľa § 388 ods. 1 Tr. por. najvyššiemu súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený JUDr. P. P. v písomnom vyjadrení navrhol dovolanie ministerky spravodlivosti podľa § 382 písm. b/ a písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietnuť. Podľa obvineného totiž procesný inštitút „mimoriadneho dovolania“ ako mimoriadneho opravného prostriedku, tak ako je zakotvený v § 371 ods. 3 Tr. por. je v rozpore s čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože je prípustný len ministrovi spravodlivosti ako štátnemu úradníkovi a nie priamo účastníkom trestného konania. Zároveň zdôraznil, že použitie mimoriadneho opravného prostriedku je prípustné iba vo výnimočných prípadoch, ale nikdy nie z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci oproti právnenému názoru najvyššieho súdu, ktorý vec s konečnou platnosťou prejednal a meritórne rozhodol, naviac súc viazaný rozsudkom dovolacieho súdu podľa § 391 ods. 1 Tr. por. Preto aj tento prípad existencie dvoch odlišných právnych názorov (najvyššieho súdu a ministra spravodlivosti) na ten istý predmet konania neoprávňuje podľa obvineného dovolací súd na zrušenie právoplatného a záväzného konečného rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý po 10 - ich rokoch predmetnú kauzu skončil. Ďalej tvrdí, že ak bude dovolací súd rešpektovať ústavný príkaz z čl. 152 ods. 4 ústavy a záväznú judikatúru ESĽP, ktorá sa považuje za zákon v materiálnom zmysle, musí dospieť k záveru, že dovolanie podala neoprávnená osoba. Ak však chce mať istotu, mal by podľa obvineného požiadať ústavný súd podľa čl. 144 ods. 2 ústavy o výklad jednotlivého ustanovenia Trestného poriadku potom, čo konanie preruší.

Obvinený vo svojom vyjadrení ďalej poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 15. februára 2007, sp. zn. 3Sž 36/2006, v ktorom konštatoval, že advokát pri výkone advokátskej činnosti nemôže pôsobiť ako agent, pričom ústavný súd sa v analyzovanom náleze prípadným ne/súlalom § 88 Tr. por. [správne § 88b Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.), pozn.] nezaoberal, lebo nešlo o konanie podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ ústavy. V tejto súvislosti obvinený tvrdí, že ak chce dovolací súd vyhovieť dovolaniu, musí mať naisto

postavenú odpoveď na danú otázku, čiže opäť musí vyvolať konanie pred ústavným súdom v zmysle čl. 144 ods. 2 ústavy. Zároveň obvinený konštatuje, že odvolací súd postupoval v danej veci správne, keď na základe zásady *in dubio pro reo* ho oslobodil spod obžaloby. V tejto súvislosti poukazuje na zásadu výkonu advokátskej činnosti, ktorou je mlčanlivosť advokáta, ako najdôležitejšia zásada (princíp) vlády práva, ktorá nedovoľuje, aby advokát bol policajným agentom a riadil sa príkazmi polície a nie pokynmi svojho klienta; opak by bol podľa obvineného koncom právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy a začiatkom policajného štátu.

Napokon obvinený uvádza, že dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu dovolacieho súdu (§ 392 ods. 2 Tr. por.). V danom prípade však ide podľa neho o skrytý opravný prostriedok ministra spravodlivosti proti rozsudku najvyššieho súdu z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011, ktorý vyslovil právnu záväznosť svojich názorov pre odvolací súd, ktorý ho musel bezpodmienečne rešpektovať (ide totiž o tzv. kasačnú, nie precedenčnú záväznosť), a pokiaľ tak urobil, tieto závery nesmú byť spochybňované štátnym úradníkom v podanom dovolaní. Aj tento dôvod svedčí podľa obvineného pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť.

Následne ministerka spravodlivosti v reakcii na vyjadrenie obvineného JUDr. P. P. k jeho argumentácii spochybňujúcej jej oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Tr. por. s poukazom na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva uviedla, že možnosť znovuotvorenia trestného konania je sama osebe *prima facie* zlučiteľná s dohovorom aj zárukami čl. 6. Podľa dovolateľky treba na túto možnosť nazeráť okrem iného vo svetle čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7, ktorý výslovne dovoľuje štátu znovu otvoriť prípad z dôvodu objavenia sa nových skutočností, alebo ak sa zistia v predchádzajúcom konaní podstatné vady, ktoré môžu ovplyvniť výsledok prípadu. Na základe uvedeného tvrdí, že pri podaní dovolania postupovala v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom umožňujúcim jej ako ministerke spravodlivosti aplikovať uvedený mimoriadny opravný prostriedok a v dovolaní skutočne namieta podstatné pochybenia najvyššieho súdu v predchádzajúcom konaní, ktoré majú spočívať v tom, že uvedeným súdom boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané ministerkou spravodlivosti ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 1 Tr. por., a to na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania nepriznáva, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por., s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že ministerkou spravodlivosti uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por. nie je v posudzovanej veci zjavne splnený.

Ministerka spravodlivosti argumentuje v podanom dovolaní v podstate v dvoch rovinách. V prvom rade tvrdí, že ustanovenie advokátky JUDr. M. M. za agenta bolo v súlade s v tom čase účinným Trestným poriadkom, ňou získané dôkazy sú preto procesne použiteľné a pokiaľ na ne odvolací súd pri zisťovaní skutkového stavu neprihliadol, závažným spôsobom porušil ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci. V druhej časti potom spochybňuje záver dovolacieho súdu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, tvrdiac, že v trestnom spise sa nachádzajú také usvedčujúce dôkazy, ktoré vyvracajú obhajobu obžalovaného a preukazujú jeho snahu podplatiť iného.

Pokiaľ ide o prvý okruh námietok, treba predovšetkým uviesť, že hoci podané dovolanie formálne smeruje voči rozsudku dovolacieho súdu, ministerka spravodlivosti ním v tejto časti fakticky napáda predchádzajúci rozsudok dovolacieho súdu z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie (uznesenie najvyššieho súdu z 9. septembra 2008, sp. zn. 2 Toš 2/2007, pozn.) je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, vysloviac názor, že „Aj keď Trestný poriadok nevymedzuje okruh civilných osôb, ktoré nemôžu vystupovať ako agenti, je tento inštitút nezlučiteľný s inštitútom obhajoby v trestnom konaní. Použitím agenta advokáta sa nielen zasahuje do nezávislého konania advokáta, ale aj do ústavou garantovaných práv občanov, resp. obvinených na obhajobu... Ustanovenie advokátky za agenta ... nemôže byť preto v súlade so zákonom ... Spôsob získania dôkazu – výpovede svedkyne JUDr. M. mal potom vplyv na zákonnosť tohto dôkazu.“ Proti rozhodnutiu o dovolaní však Trestný poriadok nepripúšťa opravný prostriedok (§ 392 ods. 2 Tr. por.). Najvyšší súd preto nemôže preskúmavať zákonnosť a odôvodnenosť svojho existujúceho skoršieho rozhodnutia o dovolaní, a to ani vtedy, ak sa vec, v ktorej bolo takéto rozhodnutie vydané, opäť stane predmetom dovolacieho konania.

Uvedené platí aj vo vzťahu k námietkam ministerky spravodlivosti, že dovolací súd (proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok) nerešpektoval právny názor ústavného súdu, ktorý zrušil jeho predchádzajúce rozhodnutie (uznesenie zo 17. septembra 2009, sp. zn. I TdoVš 1/2009, pozn.).

V tejto súvislosti najvyšší súd len pre úplnosť vo všeobecnosti dodáva, že súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, je v tomto konaní v zásade viazaný právnym názorom, na ktorého základe bolo zrušené jeho rozhodnutie. Ten totiž predstavuje tzv. *ratio decidendi*, teda záväznú časť – základ rozhodnutia, bez ktorého by vec nebola predmetom ďalšieho (nového) konania.

Pri posudzovaní dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z pohľadu ministerkou spravodlivosti uplatnených námietok musel najvyšší súd zobrať ďalej do úvahy aj v § 391 ods. 1 Tr. por. stanovenú (a dovolateľkou prehliadanú) záväznosť vyššie uvedeného právneho názoru vysloveného v rozsudku dovolacieho súdu z 11. novembra 2014, sp. zn. I TdoV 24/2011. Ide pritom o tzv. kasačnú alebo inštančnú záväznosť, v zmysle ktorej sa v konaní po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom (takmer) bezvýnimočne uplatňuje zásada viazanosti orgánu, ktorému bola vec prikázaná, právnym názorom vysloveným dovolacím súdom. V konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu tak nemá orgán, ktorému bola vec prikázaná, žiaden priestor pre úvahy, či bude, alebo nebude rešpektovať jeho právny názor. Preto pokiaľ nedôjde k zmene skutkových okolností alebo právnej situácie, o ktoré sa vyslovený právny názor opiera, musí ho orgán, ktorému bola vec prikázaná, bezpodmienečne rešpektovať (primerane pozri nález ústavného súdu z 1. júna 2016, sp. zn. II. ÚS 578/2015).

Okrem toho je potrebné zdôrazniť, že ústavný príkaz, podľa ktorého sú sudcovia pri rozhodovaní viazaní aj zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy), sa nepochybne vzťahuje i na dodržiavanie § 391 ods. 1 Tr. por. Z tohto pohľadu potom záväzným právnym názorom najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je v tej istej veci viazaný nielen orgán, ktorému bola vec prikázaná, ale i sám dovolací súd, pokiaľ sa táto vec znovu stane predmetom dovolacieho konania. Pripustenie možnosti, že dovolací súd nebude pri nezmenených skutkových okolnostiach a za nezmenenej právnej situácie viazaný vlastným právnym názorom, ktorý v tej istej veci vyslovil vo svojom predchádzajúcom (a nezrušenom) rozhodnutí o dovolaní a ktorého rešpektovanie zo strany orgánu, ktorému bola vec prikázaná (v tomto prípade odvolacieho súdu), je nielen zákonnou, ale i ústavnou povinnosťou, by znamenalo popretie samotného zmyslu kasačného rozhodovania a v konečnom dôsledku by viedlo k porušeniu čl. 144 ods. 1 ústavy a neprípustnej nepredvídateľnosti rozhodovania dovolacieho súdu v tej istej veci.

Povedané inými slovami, ak orgán, ktorému bola vec dovolacím súdom prikázaná, rozhodol v súlade s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí o dovolaní, ktoré nebolo zrušené, nemožno prostredníctvom dovolania podaného proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní úspešne uplatniť odlišný právny názor; rozhodnutím vydaným v súlade s § 391 ods. 1 Tr. por. totiž nemôže byť porušený zákon v zmysle § 368 ods. 1, resp. § 386 ods. 1 Tr. por.

V kontexte uvedeného považuje najvyšší súd za rozhodujúce, že odvolací súd bol povinný bezvýnimočne rešpektovať vyššie uvedený právny názor vyslovený v rozsudku dovolacieho súdu, ktorý nebol (na rozdiel od predchádzajúceho uznesenia dovolacieho súdu zo 17. septembra 2009, sp. zn. I TdoVš 1/2009) zrušený, keďže medzičasom nedošlo k žiadnej relevantnej zmene či už skutkových okolností alebo právnej situácie.

Odvolací súd preto nemohol pri svojom rozhodovaní prihliadať na skutočnosti zistené advokátkou JUDr. M. M. ako agentom, keďže tieto neboli podľa už vysloveného právneho názoru dovolacieho súdu, ktorým bol viazaný, získané zákonným spôsobom. V tomto smere tak nemožno námietkam dovolateľky prisvedčiť.

Pokiaľ ministerka spravodlivosti napriek tomu v druhej časti dovolania tvrdí, že suma priamych a nepriamych dôkazov, ktoré boli vo veci získané, tvorí logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obvineného JUDr. P. P., treba uviesť, že hoci dovolateľka v tejto súvislosti poukazuje na konkrétne listinné dôkazy (výpoveď obvineného S. Z. a jeho konfrontáciu so spoluobvineným Mgr. V. S. v inej trestnej veci) a na výpoveď svedka M. A., sama nepredostiera dovolaciemu súdu vlastné hodnotenie týchto (a ďalších procesne použiteľných) dôkazov, z ktorého by vyplývalo, že odvolací súd nepostupoval pri ich hodnotení v súlade s § 2 ods. 12 Tr. por. Teda, že jeho hodnotenie nie je založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, v dôsledku čoho sú jeho skutkové závery neúplné, resp. nesprávne. Len v takom prípade by totiž bolo možné konštatovať, že napadnuté

rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý nebol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach správne zistený.

Pritom z výpovede svedka M. A. vyplýva len to, že po vykonaní konfrontácie 16. júla 2004 počul ako Mgr. S. hovoriť S. Z. „Prečo si tak vypovedal, povedz mi, prečo takto hovoríš ... Veď obhajca Ti to vysvetlí.“ Svedok S. Z. zároveň v preskúmvanej veci vypovedal, že ho nikto nikdy neovplyvňoval, ani ho nenavádzal, ako má vypovedať. K samotnej konfrontácii uviedol, že po jej skončení mu pán S. povedal, že sa nemá ničoho báť, všetko bude v poriadku a jeho právny zástupca mu povie, čo má robiť. Pokiaľ ide o výpovede tohto svedka v pôvodnej trestnej veci, na ktoré sa ako na listinné dôkazy odvoláva dovolateľka, ten pri výsluchu konanom 13. mája 2004 v procesnom postavení obvineného vypovedal, že V. S. vedel, že sa nevolá V. R., pretože mu to povedal ešte na prvom stretnutí, kedy sa s ním o tom rozprával. Menovaný na tomto tvrdení najprv zotrval aj pri konfrontácii so spoluobvineným Mgr. V. S. 16. júla 2004 s tým, že v priebehu tohto úkonu svoju výpoveď zmenil iba v tom smere, že o tom, že nie je V. R. mu nepovedal v prvý deň, keď sa zoznámili, ale v čase keď sa robila T. (prevod obchodnej spoločnosti P. T., a. s., pozn.) asi v septembri 2002, čo napokon potvrdil aj pri výsluchu 4. novembra 2004. Význam tejto zmeny je pritom nutné hodnotiť v kontexte výpovede Mgr. V. S., ktorý uvádzal, že o tom, že osoba vystupujúca pod menom V. R. je S. Z., sa dozvedel až z uznesenia o vznesení obvinenia.

Je teda zrejmé, že dôkazy, na ktoré poukazuje dovolateľka, sa priamo netýkajú skutku, ktorý je predmetom konania, ale tieto iba vzdialene naznačujú existenciu možného motívu spáchania stíhaného trestného činu, ako správne konštatuje odvolací súd. Len na základe týchto dôkazov – a to ani v spojení s ďalšími procesne použiteľnými dôkazmi, na ktoré konkrétne poukázal odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (str. 9 a 10) – potom nemožno spoľahlivo vyvrátiť obvineným uplatnenú obhajobu a bez dôvodných pochybností prijať záver, že sa stal skutok, ktorý bol predmetom trestného stíhania. Pri absencii konkrétnych procesne použiteľných usvedčujúcich dôkazov totiž nemožno rozhodnutie o vine obvineného založiť len na tom, že sa jeho obhajoba javí byť absurdnou.

Tieto dôvody viedli dovolací súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných a procesne použiteľných dôkazov zistený správne a ani v tomto smere tak nie je ministerkou spravodlivosti použitý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por. zjavne splnený. Preto jej dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

46.

ROZHODNUTIE

Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktorému zodpovedajú ustanovenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), neupravuje parciálne právo spočívajúce v možnosti zmiernenia trestu pre prípad, keď sa súd domnieva, že by použitie trestnej sankcie podľa hmotného práva príslušného štátu sa javilo ako neprimerane prísne. Týka sa procesných atribútov konania pred nezávislým a nestranným súdom, ako aj konania osobou zákonného sudcu v primeranej lehote.

Problematickou neprimerane prísnych sankcií sa zaoberá čl. 3 Dohovoru (ktorému zodpovedá čl. 16 ods. 2 Ústavy), avšak v kontexte zákazu mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu.

Z hľadiska vnútroštátneho práva prichádza do úvahy zníženie v osobitnej časti Trestného zákona ustanoveného minima trestnej sadzby podľa ustanovení § 39 a § 118 Trestného zákona. Medzi „okolnosti prípadu“ podľa osobitného zmiernovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona však patrí aj neprerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak nie sú prietahy zavinené obvineným, v čom je styčný bod tejto zákonnej úpravy s čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 ods. 2 Ústavy, a zároveň premietnutie čl. 13 Dohovoru do právneho poriadku Slovenskej republiky vo vzťahu k dotknutému porušeniu práv obvineného.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. septembra 2016, sp. zn. 2 Tdo 76/2015).

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 13. septembra 2016, sp. zn. 2 Tdo 76/2015, na podklade dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky, podaného v neprospech obvinených M. T. a R. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2015, sp. zn. 8To/116/2014, na verejnom zasadnutí podľa § 384 ods. 1, § 386 ods. 1, 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, že napadnutým uznesením bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. v prospech obvinených M. T. a R. F. pokiaľ krajský súd zamietol odvolanie prokurátora podané proti výroku o treste v neprospech uvedených obvinených. Vyššie citované uznesenie zrušil vo vzťahu k zamietnutiu odvolania prokurátora proti výroku o treste u oboch obvinených, zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Krajskému súdu v Košiciach prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 28. júla 2014, sp. zn. 3T/107/2014, boli obvinení M. T. v bodoch 1/ až 3/ a R. F. v bodoch 1/ a 2/ uznaní za vinných z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák., a to každý z nich na tom skutkovom základe, že

1/ obvinení M. T. a R. F. (spolu s Ľ. L.)

od presne nezistenej doby najmenej od konca roka 2012 do 30. apríla 2013 v rôznych časových intervaloch v Seredi a na iných miestach v okrese Galanta, M. T. kúpil od doposiaľ nestotožnených osôb metamfetamín (pervitín) v dávkach najmenej 2 cm³ v nezistenej koncentrácii účinnej látky, ktorý zadovážoval D. N., ktorý ho najprv odovzdával Ľ. L. a R. F., a neskôr ho priamo predával Ľ. L. a R. F., a to na miestach v Seredi, Banskej Bystrici, Poprade a Spišskej Novej Vsi,

2/ obvinení M. T. a R. F.

dňa 30. apríla 2013 o 17,00 hod. v Banskej Bystrici M. T. predal R. F. 20,89 g metamfetamínu (pervitínu), z toho 18,90 g 80,3 % pervitínu, 0,65 g 65,9 % pervitínu a 1,34 g 80,3 % pervitínu, pričom cestou do Spišskej Novej Vsi v úseku cesty na Donovaloch, pri obci Korytnica, okr. Banská Bystrica bol zadržaný políciou, kde následne pri prehliadke osobného motorového vozidla zn. Peugeot 206, ev. č. S., ktoré riadil, bola u neho táto látka zaistená v množstve, z ktorého by bolo možné vyrobiť 417 až 1669 obvykle jednorázových dávok drogy, ktoré sú spôsobilé po aplikácii ovplyvniť psychiku užívateľa a ktorých cena na čiernom trhu predstavuje sumu najmenej 4.170 €,

3/ obvinený M. T. (spolu s M. R. a E. L.)

dňa 30. apríla 2013 o 21,30 hod. v Banskej Bystrici, pred OC Tesco, po tom, čo M. R. zadovážil M. T. skladačku omamnej látky s obsahom 3,88 g 55,6 % metamfetamínu (pervitínu), túto M. T. následne predal E. L., ktorý následne bol zadržaný políciou a vydal predmetnú skladačku, z obsahu ktorej by bolo možné vyrobiť 54 až 216 obvykle jednorázových dávok drogy, ktoré sú spôsobilé po aplikácii ovplyvniť psychiku užívateľa a ktorých cena na čiernom trhu predstavuje sumu najmenej 540 €.

Za to boli odsúdení:

1/ Obvinený M. T. podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. a článku 6 ods. 1, 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11 na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený ochranný dohľad na 3 (tri) roky.

Podľa § 77 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. bolo obvinenému uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania návykových látok iných ako alkoholu.

Podľa § 77 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. bola obvinenému uložená povinnosť spočívajúca v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 60 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. mu bol uložený trest prepadnutia vecí, a to sumy 965 €, ktorá sa nachádza na účte Okresného súdu Spišská Nová Ves č. 7000146570/8180 Štátna pokladnica a podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. 1 ks kovovej fajky a 1 ks dvojdielnej drvičky s hrotmi s tým, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát.

2/ Obvinený R. F. podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. a článku 6 ods. 1, 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11 na trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. bol na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Podľa § 77 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. mu bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania návykových látok iných ako alkoholu.

Podľa § 77 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. bola obvinenému uložená povinnosť spočívajúca v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenému uložený trest prepadnutia vecí – 1 ks červeného a 1 ks čierneho plátenného vrecúška, 1 ks látkové nepremokavé puzdro o rozmeroch 21x16 cm, 1 ks plastovej trubičky s nápisom „Nice day“, 1 ks odlomená horná časť skúmvky, 1 ks prázdna banka zo žiarovky, 1 ks prázdna plastová ampulka s ventilom a šrobovacím uzáverom, 1 ks prázdna banka zo žiarovky, 1 ks prázdny čierny kovový obal o dĺžke 11,6 cm, 1 ks biela trubička o dĺžke 10,5 cm s tým, že podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obvinení M. T. a R. F. a prokurátor v neprospech týchto obvinených proti výroku o treste a tiež v neprospech spod obžaloby oslobodeného obvineného F. M.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením z 19. januára 2015, sp. zn. 8To/116/2014, podľa § 319 Tr. por. odvolania obvinených M. T. a R. F. a prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky dovolanie v neprospech obvinených M. T. a R. F. z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., ktorý predpokladá uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Dovolaateľ najskôr poukázal na ustanovenie § 34 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého možno páchatelovi uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je ustanovené v tomto zákone. Generálny prokurátor ďalej uviedol nasledovné:

Za obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. zákon v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu trestu odňatia slobody od 10 do 15 rokov.

U obidvoch obvinených súd zistil jednu poľahčujúcu okolnosť – že obvinení pred spáchaním trestného činu viedli riadny život (§ 36 písm. j/ Tr. zák.). Žiadna príťažujúca okolnosť u obvinených M. T. a R. F. zistená nebola.

Podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. so zreteľom na prevažovanie pomeru poľahčujúcich okolností bola znížená horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, v dôsledku čoho ustanovená trestná sadzba podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. v danom prípade predstavuje 10 rokov až 13 rokov a 4 mesiace.

Napriek tomu okresný súd uložil obvinenému M. T. trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a obvinenému R. F. vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov, čo sú tresty hlboko pod zákonom ustanovenú spodnú hranicu trestnej sadzby 10 rokov. Súdny oboch stupňov zhodne dôvodili neprímeranou prísnosťou trestu ukladaného podľa zásad daných Trestným zákonom, pričom možnosť miernejšieho potrestania obvinených opreli o článok 6 ods. 1, ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11, ktorý v sebe zahŕňa aj uloženie spravodlivého trestu.

Krajský súd v Košiciach v odôvodnení svojho rozhodnutia len všeobecne konštatuje, že Dohovor zabezpečuje väčší rozsah ochrany práva obvineného na spravodlivé prejednanie veci, a to „vzhľadom na výklad čl. 6 ods. 1, 3 Dohovoru zo strany Európskeho súdu pre ľudské práva“, pričom ale tento výklad bližšie nešpecifikuje.

Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu a jej zodpovedajúcej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky značný časový odstup od spáchania deliktu má vplyv na určenie nebezpečnosti a závažnosti spáchaného trestného činu. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov môže mať vyjadrenie pri ukladaní trestu.

V predmetnej trestnej veci boli inkriminované skutky spáchané obvinenými v rokoch 2012 až 2013.

Obidvom obvineným bolo vznesené obvinenie v roku 2013 a prípravné konanie bolo skončené podaním obžaloby 29. januára 2014, pričom vec bola právoplatne skončená 19. januára 2015.

Z uvedených skutočností je zrejmé, že u obvinených M. T. a R. F. nedošlo k porušeniu ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k uloženiu trestov pod zákonom určenú spodnú hranicu trestnej sadzby.

Ochranu práva obvineného na spravodlivé prejednanie veci zabezpečujú predovšetkým príslušné ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku.

Podľa § 2 ods. 7 Tr. por. každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Okrem toho, že právo na spravodlivé prejednanie veci je jednou zo základných zásad trestného konania, Trestný zákon v ustanovení § 39 ods. 1 upravuje aj podmienky mimoriadneho zníženia trestu v prípade, že súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

Prvostupňový a ani odvolací súd však pri ukladaní trestov nepoužili zmierňovacie ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. a uložili tresty pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu len s odvolaním sa na článok 6 ods. 1, 3 Dohovoru. Zmiernenie trestov u obidvoch obvinených odôvodnili len veľmi všeobecne, pričom neuviedli žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých dospeli k záveru, že uloženie trestu v rámci ustanovenej trestnej sadzby by bolo pre obvinených neprimerane prísne. Rozhodnutia súdov v predmetnej veci vo výroku o treste uloženom obvineným M. T. a R. F. sú preto nepreskúmateľné a arbitrárne.

Z uvedených dôvodov generálny prokurátor Slovenskej republiky navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným uznesením Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2015, sp. zn. 8To/116/2014, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 34 ods. 2, § 172 ods. 2 Tr. zák. a § 319 Tr. por. v prospech obvinených M. T. a R. F., aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2015, sp. zn. 8To/116/2014, zrušil a aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Košiciach prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

***

Vecne treba súhlasiť s názorom dovolateľa, že uloženie trestu odňatia slobody páchatel'ovi pod dolnú hranicu trestnej sadzby prostredníctvom aplikácie článku 6 ods. 1, 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11, ako to urobil prvostupňový súd a v konečnom dôsledku potvrdil aj odvolací súd, pri nezistení preťažov v konaní a porušenia práva obvineného na prejednanie veci v primeranej lehote (článok 6 ods. 1 Dohovoru), odporuje rozhodovacej praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky, vrátane Ústavného súdu a nemá oporu ani v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva.

Článok 6 ods. 1, 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neupravuje parciálne právo spočívajúce v možnosti zmiernenia trestu pre prípad, keď sa súd domnieva, že by použitie trestnej sankcie podľa hmotného práva príslušného štátu sa javilo ako neprimerane prísne. Z pohľadu garancií diktovaných Dohovorom treba pripomenúť jednoznačné stanovisko Európskeho súdu pre ľudské práva formulované k punitívnej politike zmluvných strán Dohovoru, podľa ktorého tieto majú voľnosť k zmene, predovšetkým k posilneniu represie pri potláčaní trestnej činnosti bez toho, aby to spôsobovalo problémy z pohľadu ustanovení Dohovoru (Achour c. Francúzsko 2006).

Oblasť trestného zákonodarstva patrí tradične do sféry zvrchovanej právomoci štátov. Ústava, koncepcia Dohovoru a judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva profilujú základné princípy trestného systému právneho štátu.

Problematiky trestných sankcií sa týka viacerou ustanovení Dohovoru a jeho dodatkových protokolov (napr. čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 4 ods. 3a, čl. 5 ods. 1 písm. a/, d/ a čl. 7). Základný princíp podobne ako pri podmienkach trestnej zodpovednosti predstavuje princíp zákonnosti.

Stanovenie systému trestných sankcií, podmienok ich ukladania a výkonu, ako aj stanovenie hraníc trestných sadzieb patrí do právomoci štátu alebo inak povedané zákonodarcu. Limitujúcim v tomto smere je však čl. 3 Dohovoru.

Otázku primeranosti trestov aj Európsky súd pre ľudské práva považuje za doménu právomoci členských štátov Dohovoru. V rámci svojej judikatúry uviedol, že v prípadoch posudzovania individuálnych sťažností nie je jeho úlohou preskúmať právne predpisy a prax *in abstracto*. Rozhodovacia činnosť ESĽP v tejto oblasti vôbec nenaznačuje, že by mal ambíciu vyslovovať sa k pomeru trestnej represie a výchovného pôsobenia ukladaných trestov. Výnimku predstavuje už spomenutý článok 3 Dohovoru, ktorému korešponduje článok 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zakazujúci mučenie, podrobenie krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Trestná sankcia uvedená v § 172 ods. 2 Tr. zák. však nebola podrobená testu prípadnej nesúladnosti so spomenutými článkami Dohovoru a Ústavy. Vzhľadom na to súdy nižších stupňov postupovali nesprávne, keď obvineným M. T. a R. F. uložili tresty odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, pretože aplikovaný článok 6 ods. 1, 3 Dohovoru taký postup neumožňuje z dôvodu, že súd považuje ustanovenú trestnú sankciu za neadekvátnu – neprimerane prísnu.

Zmierniť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby by prichádzalo do úvahy len za splnenia podmienok uvedených v § 39 ods. 1 Tr. zák., čo ale súdy nižších stupňov v posudzovanej veci neskúmali. Dovolací súd pritom upozorňuje, že takým dôvodom v predmetnej veci nemôže byť dĺžka konania, pretože s prihliadnutím na

dovolateľom správne uvedené časové súvislosti, počínajúc spáchaním trestných skutkov a končiac právoplatným rozhodnutím o nich, nemožno konštatovať také konanie, ktoré by trvalo neprimerane dlho a vyznačovalo by sa prieťahmi.

Z uvedeného vyplýva naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., pretože bez splnenia zákonných podmienok bol obvineným M. T. a R. F. uložený trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby, teda každému z nich trest mimo ustanovenej trestnej sadzby.

Na základe tohto zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil vo výroku tohto rozsudku uvedené porušenie zákona v prospech obvinených M. T. a R. F. Ďalej postupoval tak, že zrušil dovolaním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2015, sp. zn. 8To/116/2014, v časti, ktorá sa dotýka zamietnutia odvolania prokurátora podaného v neprospech vyššie uvedených dvoch obvinených proti výroku o treste. Týmto postupom zostali nedotknuté výroky o zamietnutí odvolaní obvinených M. T. a R. F., ako aj prokurátora voči oslobodzujúcemu výroku u obvineného F. M., ktoré neboli napadnuté žiadnym dovolaním, a preto nemohli byť ani predmetom prieskumu dovolacím súdom. Najvyšší súd následne podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Košiciach prikázal, aby vec v zrušenom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Dovolací súd napokon upozorňuje, že krajský súd je viazaný vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.).

47.

ROZHODNUTIE

Procesné inštitúty Trestného poriadku, zamerané na získavanie dôkazov na účel ich následného vykonania, sa vo vzťahu ku konkrétnemu dôkazu nekumulujú, ak to nie je vzhľadom na povahu veci procesne nevyhnutné.

Na zabezpečenie informácií z mobilného telefónu, ktorý bol vydaný alebo odňatý ako vec dôležitá pre trestné konanie podľa § 89 a § 91 Trestného poriadku, a to aj pri domovej prehliadke alebo prehliadke iných priestorov alebo pozemku v zmysle § 105 ods. 4 Trestného poriadku, alebo ak je mobilný telefón zaistený ako vecná stopa pri obhliadke podľa § 154 Trestného poriadku, nie je potrebné (duplicitné) vydanie príkazu na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke podľa § 116 (ods. 2) Trestného poriadku.

Príkaz uvedený na konci predchádzajúcej vety sa, z hľadiska jeho vykonania, vydáva pre podnik poskytujúci verejné siete alebo služby - veta posledná § 116 ods. 2 Trestného poriadku (rovnako ako príkaz podľa § 115 ods. 2, 3 Trestného poriadku sa vydáva pre príslušný útvar Policajného zboru) - ide teda o použitie osobitného inštitútu a jemu zodpovedajúceho ustanovenia (*lex specialis*), ktoré má v konkrétnej situácii prednosť. Je tomu tak aj preto, že v oboch naposledy označených prípadoch ide o vykonávacie subjekty príkazu, ktoré nemajú mobilný telefón, ktorého sa zabezpečovanie informácií týka, v držbe predchádzajúcej dotknutému procesnému postupu (zároveň sa takým postupom dosiahne aj utajenie zabezpečovania informácií v určitej fáze predsúdneho konania).

Napriek určitým spoločným technickým parametrom počítača a mobilného telefónu údaje uložené v mobilnom telefóne nie sú počítačovými údajmi v zmysle úpravy § 90 Trestného poriadku.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. marca 2017, sp. zn. 5 Tdo 7/2017).

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 23. marca 2017, sp. zn. 5 Tdo 7/2017, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol dovolanie obvineného R. S. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. októbra 2014, sp. zn. 4To/107/2014.

Z o d ô v o d n e n i a :

Okresný súd Komárno rozsudkom z 26. júna 2014, sp. zn. 2T/17/2012, uznal obvineného R. S. za vinného v bode 1/ z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. a s použitím § 127 ods. 12 Tr. zák., v bode 2/ zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. a prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a v bodoch 3/, 4/ z pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c/ Tr. zák., na skutkovom základe uvedenom v rozsudku.

Okresný súd obvinenému R. S. za to uložil podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 (trinásť) rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák.). Zároveň mu bol podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. uložený ochranný dohľad na dobu 2 (dvoch) rokov.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený R. S. odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre uznesením z 30. októbra 2014, sp. zn. 4To/107/2014, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti rozhodnutiu podal obvinený R. S., prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Juraja Gavalca, dovolanie. Dovolanie oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. g/, písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V dovolaní argumentoval tým, že ...

***

Podľa obvineného spočívala nezákonnosť vykonaného dôkazu aj v absencii príkazu na zistenie a oznámenie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke.

Mobilné telefóny, z ktorých znalec Doc. Ing. Ivan Nepraš, CSc. získal údaje o hovoroch, SMS správach a videozázname z trýznenia poškodeného J. S., boli orgánom činným v trestnom konaní vydané pri domovej prehliadke, prehliadke motorového vozidla zn. BMW X6, EČV: K. a po výzve na vydanie veci podľa § 89 ods. 1 Tr. por. Domová prehliadka sa uskutočnila na základe dostatočne odôvodneného príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Komárno zo 4. mája 2011, č. p. OS-KN-V-4/2011. Na prehliadku motorového vozidla bol 3. mája 2011 vyšetrovateľom Policajného zboru so súhlasom námestníčky Okresnej prokuratúry Komárno vydaný príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov, č. k. ORPZ-KN-V-135/2011-KP. Z príkazu je zrejmé, akými úvahami sa vyšetrovateľ pri jeho vydaní spravoval. Príkaz obsahoval špecifikáciu iných priestorov – motorového vozidla zn. BMW X6, dôvod vykonania prehliadky – dôvodné podozrenie o páchaní zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. na základe kriminálno-relevantných informácií vyplývajúcich z operatívno-pátracej činnosti, že sa v predmetnom osobnom motorovom vozidle, ktoré používa podozrivý R. S., nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie, a to omamné a psychotropné látky, konkrétne pervitín, resp. ďalšie s vecou súvisiace dôkazy. Nakoľko orgány činné v trestnom konaní pri žiadosti o vydanie príkazu, resp. pri vydaní príkazu objektívne nemôžu mať podrobné informácie o všetkých predmetoch nachádzajúcich sa v dotknutom v priestore, vyšetrovateľ v príkaze uviedol ako predmet záujmu len pervitín a ďalšie s vecou súvisiace dôkazy. Bližšie nešpecifikovanie použitých prostriedkov operatívno-pátracej činnosti a získaných kriminálno-relevantných informácií nemalo vplyv na zákonnosť príkazu, keďže prezradenie kriminálno-relevantných informácií, zdroja informácií a použitých prostriedkov operatívno-pátracej činnosti by mohlo viesť k zmareniu vyšetrovania, a tým aj účelu trestného konania.

Okrem príkazov na domovú prehliadku a prehliadku iných priestorov a pozemkov boli v konaní vydané i príkazy na zistenie a oznámenie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke z 20. júna 2011, sp. zn. 33Ntt 544/2011, podľa § 116 ods. 1, ods. 2 Tr. por., ktorých cieľom bolo získanie údajov k odňatým mobilným telefónom a SIM kartám (meno vlastníka, účastnícke telefónne čísla, obdobie aktivácie SIM karty, doba používania, PUK kódy). Súčasťou príkazov nebola žiadosť o zisťovanie obsahu o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke. Napriek tomu nemožno bez ďalšieho konštatovať porušenie zákona. Ustanovenie § 116 Tr. por. upravuje zisťovanie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke a oznámenie údajov zo strany právnických osôb alebo fyzických osôb, ktoré zabezpečujú telekomunikačnú prevádzku. Trestný poriadok nerieši situáciu, keď orgány činné v trestnom konaní môžu získať potrebné informácie z iných zdrojov ako od telekomunikačných operátorov.

Orgány činné v trestnom konaní mali k dispozícii mobilné telefóny, získané zákonných spôsobom, obsahujúce záujmové informácie. Duplicitné požadovanie údajov a prepisov SMS správ a uskutočnených hovorov od telekomunikačnej spoločnosti by bolo v rozpore s logikou a hospodárnosťou konania. Pri údajoch starších ako 12 mesiacov, vzhľadom na dobu archivácie, aj bezúčelné. V praxi by teda mohla nastať situácia, že orgánom činným v trestnom konaní by bol napriek dispozícii s vydaným, resp. zaisteným mobilným telefónom odopretý prístup k údajom potrebným pre trestné konanie v dôsledku uplynutia obdobia úschovy údajov o telekomunikačnej prevádzke, čím by mohlo dôjsť k zmareniu vyšetrovania. Súčasne, ak by súd prijal názor obvineného o potrebe príkazu vo vzťahu k obsahu vydaného mobilnému telefónu, paradoxne by prokurátor musel navrhnúť vydanie príkazu a žiadať, aby orgány činné v trestnom konaní sami sebe vydali údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke, pričom je potrebné opätovne pripomenúť, že subjektom povinným oznámiť záujmové údaje v zmysle § 116 Tr. por. sú len telekomunikačné spoločnosti, nie orgány činné v trestnom konaní alebo znalec.

Ani dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. neboli naplnené.

***

48.

ROZHODNUTIE

I. Keďže po začatí trestného stíhania je policajt oprávnený vykonávať všetky úkony podľa Trestného poriadku (ako výslovne ustanovuje § 199 ods. 5 tohto zákona), je oprávnený aj vypočúvať svedkov. Taký postup nemôže sám osebe (bez zistenia a dokázania odlišne vyznievajúcich okolností) vyvolávať záver, že svedkovia boli vo vzťahu k ich následným výpovediam po vznesení obvinenia nezákonne ovplyvňovaní.

II. Pojem „právomoc“ verejného činiteľa použitý v legálnej definícii § 128 ods. 1 Trestného zákona interpretačne vyžaduje prvok moci a rozhodovania, čo znamená mocenské rozhodovanie na právnom podklade uplatňované voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré môžu byť takým rozhodnutím obmedzené na svojich (inak právnym poriadkom garantovaných) právach. Nemusi nevyhnutne ísť o formalizované rozhodovanie (vydávanie rozhodnutí s určitými procesne predpísanými náležitosťami a formou), vždy je však spojené so zodpovednosťou za uplatnenie právomoci (§ 128 ods. 1 veta druhá Trestného zákona).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. novembra 2016, sp. zn. 1 TdoV 17/2015)

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 8. novembra 2016, sp. zn. 1 TdoV 17/2015, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol dovolanie obvinenej M. K. proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 2015, sp. zn. 5 To 7/2014.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým rozsudkom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej už len „najvyšší súd“) na podklade odvolania obvinenej M. K., podaného proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 2. decembra 2013, sp. zn. PK – 1T 31/2008, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) rozsudok zrušil vo výroku o treste a podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/, § 36 písm. j/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 Tr. zák. obvinenej sám uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 2 Tr. zák. bol obvinenej zároveň uložený trest zákazu činnosti - výkonu funkcie v štátnej službe v trvaní 5 rokov (I). Vo výroku II/ odvolací súd podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky ako nedôvodné.

Prvostupňovým rozsudkom bola obvinená M. K. (spolu s ďalšími dvomi spoluobvinenými) uznaná vinnou zo spáchania pokračovacieho prečinu zneužívania právomocí verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

1/ M. K. a Ing. K. T., PhD. dňa 20. júla 2007 v čase od 12.10 hod. do 13.20 hod. v postavení inšpektoriek Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom inšpektorátu v N. vykonali v rámci plnenia pracovných povinností kontrolu u podnikateľského subjektu – fyzickej osoby E. M. – P. C., IČO: X. v P. C., nachádzajúcej sa v obci P. č. X., okres N. Z. a pri kontrolnej činnosti vykonanej podľa zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, po zistení nedostatkov kontrolou tovaru v rozpore s ustanoveniami § 53 ods. 1 písm. b/, písm. h/, písm. n/ zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako i Pracovným poriadkom a základnými pravidlami kontrolnej činnosti inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie žiadali úplatok od G. K. vo výške 4.000,- Sk, ktorý následne aj prijali za to, že zmiernia výkon svojej kontroly a prehliadnu niektoré zistené vážnejšie nedostatky, ktoré následne nezapišu do inšpekčnej knihy a nepostúpia k ďalšiemu prejedaniu,

2/ M. K. a Ing. K. T., PhD. dňa 7. augusta 2007 v čase od 12.20 hod. do 14.10 hod. v postavení inšpektoriek Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom inšpektorátu v N. vykonali v rámci plnenia pracovných povinností kontrolu u podnikateľského subjektu – fyzickej osoby Š. D., IČO: X., v reštaurácii B. C. I. P., nachádzajúcej sa v meste K., N. E. č. X., okres K. a pri kontrolnej činnosti vykonanej podľa zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení

niektorých zákonov, po zistení nedostatkov kontrolou tovaru v rozpore s ustanoveniami § 53 ods. 1 písm. b/, písm. h/, písm. n/ zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako i Pracovným poriadkom a základnými pravidlami kontrolnej činnosti inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie žiadali úplatok od Š. D. vo výške najmenej 2.500,- Sk, ktorý následne aj prijali za to, že zmiernia výkon svojej kontroly a prehliadnu niektoré zistené vážnejšie nedostatky, ktoré následne nezapíšu do inšpekčnej knihy a nepostúpia k ďalšiemu prejedaniu,

3/ M. K. a I. B. dňa 8. augusta 2007 v čase od 9.40 hod. do 12.10 hod. v postavení inšpektoriek Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom inšpektorátu v N. vykonali v rámci plnenia pracovných povinností kontrolu u podnikateľského subjektu – fyzickej osoby M. K. K., IČO: X., v potravinách K., nachádzajúcich sa v obci Z. č. X., okres N. Z. a pri kontrolnej činnosti vykonanej podľa zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, po zistení nedostatkov kontrolou tovaru v rozpore s ustanoveniami § 53 ods. 1 písm. b/, písm. h/, písm. n/ zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako i Pracovným poriadkom a základnými pravidlami kontrolnej činnosti inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie žiadali úplatok od M. K. vo výške najmenej 4.000,- Sk, ktorý následne aj prijali za to, že zmiernia výkon svojej kontroly a prehliadnu niektoré zistené vážnejšie nedostatky, ktoré následne nezapíšu do inšpekčnej knihy a nepostúpia k ďalšiemu prejedaniu,

4/ M. K. a I. B. dňa 8. augusta 2007 v čase od 12.20 hod. do 14.30 hod. v postavení inšpektoriek Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom inšpektorátu v N. vykonali v rámci plnenia pracovných povinností kontrolu u podnikateľského subjektu – fyzickej osoby Z. B., IČO: X., v pohostinstve A. P., nachádzajúcom sa v obci K. č. X., okres N. Z. a pri kontrolnej činnosti vykonanej podľa zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, po zistení nedostatkov kontrolou tovaru v rozpore s ustanoveniami § 53 ods. 1 písm. b/, písm. h/, písm. n/ zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako i Pracovným poriadkom a základnými pravidlami kontrolnej činnosti inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie žiadali úplatok od Z. B. vo výške najmenej 5.000,- Sk, ktorý následne aj prijali za to, že zmiernia výkon svojej kontroly a prehliadnu niektoré zistené vážnejšie nedostatky, ktoré následne nezapíšu do inšpekčnej knihy a nepostúpia k ďalšiemu prejedaniu.

Za to bola M. K. odsúdená podľa § 329 ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 36 písm. j/, § 37 písm. h/ Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, § 41 ods. 1 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 6 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.). Podľa § 61 ods. 2 Tr. zák. bol obvinenej uložený i trest zákazu činnosti – výkonu funkcie v štátnej službe v trvaní 5 rokov.

Obvinená M. K. podala proti vyššie citovanému rozsudku najvyššieho súdu z 26. marca 2015, sp. zn. 5 To 7/2014, prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie, ktoré bolo doručené prvostupňovému súdu 29. septembra 2015 (a to i s prílohami).

Ako právne dôvody dovolania (formálne) označila dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por., teda že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (s tým, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť).

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) dovolateľka vytkla rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo chyby, ktoré sú (obsahovo) uvedené v ďalšej časti tohto odôvodnenia (a to i s poukazom na obsah vo veci podaných odvolaní), ktorá sa aj s uplatnenými námietkami vysporiada.

***

Skôr než sa dovolací súd vyjadrí k jednotlivým obvinenou uplatneným dovolacím námietkam, je žiaduce (s ohľadom na ich obsah) vo všeobecnosti upozorniť, že požitkom dovolacích dôvodov uvedených pod písm. c/ a g/ § 371 ods. 1 Tr. por. je okolnosť, že namietanými skutočnosťami podraditeľnými pod niektorý z nich je možné sa zo strany dovolacieho súdu zaoberať iba pri splnení podmienky uvedenej v prvej vete § 371 ods. 4 Tr. por., t. j. iba v prípade predchádzajúceho uplatnenia týchto skutočností najneskôr v odvolacom konaní (za predpokladu, že dotknuté skutočnosti boli dovolateľovi známe už v pôvodnom konaní).

Spoločnou pre všetky tri uplatnené dovolacie dôvody (teda aj pre dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.) je aj okolnosť, že pre konštatovanie naplnenia niektorého z nich je nevyhnutné, aby zistené porušenie zákona dosahovalo určitú intenzitu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zakladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (a teda nie akékoľvek), pod ktorým možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok konania.

Podobne v prípade dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vyžaduje, aby zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedalo porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), z čoho potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal (má) negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Pokiaľ ide o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tento nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Tr. por.).

***

K uplatneným dovolacím tvrdeniam ďalej najvyšší súd uvádza, že - ako je zistiteľné z obsahu predloženého spisu - svedkovia G. K., Š. (I.) D., M. K. a Z. B. boli najskôr vypočutí po začatí trestného stíhania vo veci (pre skutok 1/ bolo začaté trestné stíhanie 9. októbra 2007, pre skutky 2/ až 4/ bolo začaté trestné stíhanie 4. januára 2008). Uvedené svedecké výpovede ako i fotokópie rôznych dokladov slúžili ako podklad pre vznesenie obvinenia voči obvinenej, ku ktorému došlo 28. januára 2008. Následne po vznesení obvinenia došlo k ich opätovnému vypočutiu, keď o konaní výsluchov bola obhajoba zakaždým riadne vyzozumená. Obhajca obvinenej JUDr. Š. M. bol na väčšine výsluchov vyššie menovaných svedkov a tiež konfrontáciách týchto svedkov s obvinenou prítomný. Na hlavnom pojednávaní boli dotknutí svedkovia znovu vypočutí, a to i zo strany obhajcu obvinenej. Obvinenej bolo vždy umožnené vyjadriť sa k jednotlivým vykonaným dôkazom, pričom svoje právo aj využila a „usvedčujúcim“ svedkom kládla na hlavnom pojednávaní doplňujúce otázky.

Najvyšší súd konštatuje, že vyššie popísaný procesný postup bol zákonný, nedošlo tu k žiadnemu porušeniu práva obvinenej na obhajobu a rozsudok bol vyhlásený výlučne na základe zákonne vykonaných dôkazov. Tvrdenia dovolateľky možno teda hodnotiť ako neopodstatnené a nepodložené.

K vyššie uvedenému záveru je nutné v prvom rade uviesť (ako to napokon najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach už stabilne zdôrazňuje), že hranica procesnej použiteľnosti dôkazov je v zásade daná začatím trestného stíhania „vo veci“.

Výnimkou sú (vo vzťahu k rozhodnutiu o vine) prípady, ak ide o vo významnej miere rozhodujúci alebo jediný usvedčujúci dôkaz (dôkaz kľúčového charakteru pre posúdenie viny), ktorý musí byť vykonaný kontradiktórne, teda s umožnením účasti obvineného alebo obhajcu (stačí aspoň raz v priebehu konania), čo samozrejme pred vznesením obvinenia neprichádza do úvahy.

Požiadavka kontradiktórnosti je pritom splnená, ak mala obhajoba možnosť (bola o tom riadne a včas upovedomená) zúčastniť sa výsluchu svedka. Je samozrejme len na nej, či toto svoje právo aj využije.

Vo vzťahu k postupu štátneho orgánu (v trestnom konaní policajta, prokurátora a súdu) primárne platí prezumpcia súladu takého postupu so zákonom (rovnako ako platí prezumpcia neviny u podozrivého a obvineného). Predpoklad zákonnej konformnosti musí byť teda následne vyvrátený.

Kedže po začatí trestného stíhania je policajt oprávnený vykonávať všetky úkony podľa Trestného poriadku (ako výslovne ustanovuje § 199 ods. 5 tohto zákona), je oprávnený aj vypočúvať svedkov. Taký postup nemôže sám osebe (bez zistenia a dokázania odlišne vyznievajúcich okolností) vyvolávať záver, že svedkovia boli vo vzťahu k ich následným výpovediam po vznesení obvinenia nezákonne ovplyvňovaní v neprospech obvineného.

Problém so zákonnosťou a použiteľnosťou dôkazov vykonaných pred vznesením obvinenia by vznikol v tom prípade, ak by sa zistilo, že v tej - ktorej veci došlo k „účelovému naťahovaniu“ vznesenia obvinenia, resp. „umelému predlžovaniu“ konania (a tým bráneniu obhajobe v realizovaní jej práv), čo ale posudzovaný prípad zjavne nie je. K tomu možno poukázať i na závery uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2015, sp. zn. 2To/13/2015, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 19/2016, v súlade s ktorými účelom a zmyslom procesného inštitútu začatia trestného stíhania „vo veci“ podľa § 199 ods. 1 Tr. por. je, aby orgány prípravného konania (§ 10 ods. 1 Tr. por.) mohli vykonávať procesne použiteľné úkony podľa Trestného poriadku smerujúce k zisteniu páchatel'a trestného činu a k vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe hneď, ako to odôvodňuje dôkazná situácia. Je neprípustné viesť trestné stíhanie len „vo veci“ pri splnení podmienok (aj) § 206 ods. 1 Tr. por., teda so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatel'om ... Nerešpektovanie uvedeného postupu reálne znamená, že podozrivý síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, čím sa tejto osobe zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného (napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazeráť do spisu, zvoliť si obhajcu).

Ak ide o dovolateľkou zmieňované neodkladné a neopakovateľné úkony, resp. konkrétne o jej námietku v tom ohľade, že všetci „uplácajúci“ svedkovia boli nesprávne vypočutí ešte pred vznesením obvinenia (po začatí trestného stíhania), hoci nešlo o výsluchy neodkladné a neopakovateľné, k tomu je potrebné len uviesť, že z citovaného tvrdenia je zjavné nepochopenie podstaty (charakteru) uvedených úkonov, ako ani toho, kedy je možné tieto úkony v priebehu konania vykonať. Kým neopakovateľný úkon je v zmysle § 10 ods. 18 Tr. por. každý taký úkon, ktorý v ďalšom konaní už nemožno vykonať, neodkladný úkon je definovaný ako úkon, ktorého vykonanie vzhľadom na nebezpečenstvo zmarenia alebo zničenia neznesie z hľadiska účelu trestného konania odklad na čas, kým sa začne trestné stíhanie (ide tu teda v podstate o prvý neopakovateľný úkon). Neopakovateľný úkon na rozdiel od neodkladného nie je viazaný na konkrétne štádium konania (neopakovateľnosť môže vzniknúť kedykoľvek v priebehu konania). Vykonaním či už neodkladného alebo i neopakovateľného úkonu môže byť pritom pri splnení zákonných predpokladov začaté trestné stíhanie (§ 199 ods. 1 Tr. por.), keď následne vydané uznesenie o začatí trestného stíhania má potom len deklaratórny charakter.

Z hľadiska uplatnených dovolacích námietok považuje najvyšší súd za potrebné ďalej upozorniť tiež na skutočnosť, že súd smie v zmysle § 278 ods. 2 Tr. por. pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané. Na hlavnom pojednávaní platí zásada bezprostrednosti, priamosti a ústnosti (s určitými zákonnými výnimkami).

Čo sa týka pritom použiteľnosti svedeckých výpovedí z prípravného konania v súdnom konaní, resp. teda celkovo ich významu z pohľadu rozhodovania súdu, je žiaduce poznamenať, že zápisnice o takých výsluchoch môžu byť pri splnení zákonných podmienok v priebehu súdneho konania čítané ako náhrada výpovede svedka na pojednávaní, pričom pokiaľ sa súd i obe strany – prokurátor a obvinený – zhodnú, že osobný výsluch svedka na pojednávaní nie je potrebný, môže byť takto čítaná opäť aj nekontradiktórne vykonaná kľúčová svedecká výpoveď, podstatná pre rozhodnutie o vine (v ostatných prípadoch musí byť podmienka kontradiktórnosti splnená, ak by malo byť rozhodnutie výlučne alebo v rozhodujúcej miere založené na dotknutej výpovedi). Druhou alternatívou je možnosť také výpovede predložiť na odstránenie rozporov oproti skoršej vo veci vykonanej svedeckej výpovedi.

Pokiaľ ide o dovolaciemu súdu predloženú vec, tu boli obvinenou namietaní („uplácajúci“) svedkovia na hlavnom pojednávaní osobne vypočutí (a teda neboli ich skoršie výpovede čítané ako náhrada osobného výsluchu), a to za účasti obhajoby, keď bolo tejto zo strany súdu plne umožnené uplatnenie jej procesných práv (právo na prístup k svedkom). Tieto výpovede, učené na hlavnom pojednávaní pri dodržaní zásady rovnosti zbraní a kontradiktórnosti, boli následne podkladom pre vydané súdne rozhodnutie.

S ohľadom na skôr uvedené potom najvyšší súd nemôže súhlasiť s tým názorom obvinenej, že by bol rozsudok v jej prípade vyhlásený na základe dôkazov, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

***

Pokiaľ ide o spochybňovanie pravdivosti kľúčových svedeckých výpovedí (a tým aj následného spochybňovania skutkových zistení) s odkazom na využitie inštitútu dočasného odloženia vznesenia obvinenia, k tomu sa najvyšší súd už viackrát podrobným spôsobom vyjadroval vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (viď napr. uznesenie z 2. februára 2016, sp. zn. 1 TdoV 13/2015, rozsudok z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014), keď v podstate konštatoval, že využitie uvedeného zákonného inštitútu (ako ani iných obdobných

osobitných trestnoprocesných inštitútov voči osobám, ktoré sa sami podieľali na prejednávanej alebo s ňou súvisiacej trestnej činnosti – napr. prerušenie trestného stíhania, dohoda o vine a treste) nespôsobuje automaticky nevyhnutnosť vyhodnotenia výpovede osoby, voči ktorej bol tento inštitút použitý, ako nevierohodnej.

Podstatou takého legislatívneho riešenia je prioritá záujmu spoločnosti na umožnení odhalenia a dokázania určitého druhu trestnej činnosti a jej najnebezpečnejších páchatel'ov. Tento postup umožňuje v súvislosti s výpoveďou o trestnej činnosti iných osôb (resp. zároveň aj vlastnej trestnej činnosti) naozaj získať určitú výhodu. Ide však o legálny „benefit“, ktorý výpoveď svedka procesne nediskriminuje. Taká výpoveď je zákonným dôkazom, čo neznamená, že výpoveď je pravdivá, neznamená to však ani opak.

Svedecké výpovede dotknutých osôb (slangovo niekedy označovaných ako „kajúcnici“) podliehajú voľnému hodnoteniu dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., rovnako ako každý iný dôkaz. Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že nie je zákonom predpísané, akým spôsobom (akým dôkazom, resp. dôkazmi) musí byť určitá okolnosť dokázaná (pokiaľ ide o druh alebo počet potrebných dôkazov), rozhodujúca je konkrétna dôkazná situácia. Žiadnym dôkazom teda nie je súd pri posudzovaní určitej skutkovej okolnosti viazaný, zároveň však žiaden zo zákonne súladných dôkazov nie je v tomto smere ako podklad pre rozhodnutie vylúčený. Na základe ktoréhokolvek legálneho dôkazu môže byť uznaná vina v trestnom konaní (neplatí však, že na základe určitého dôkazu alebo dôkazov vina uznaná byť musí).

V zásade teda neplatí ani téza, že na základe výpovede svedka „kajúcnika“ nemôže byť uznaná vina, resp. môže byť uznaná len vtedy, ak je ohľadom určitej okolnosti táto výpoveď potvrdená inými výpoveďami alebo inými dôkazmi. Výpoveď takého svedka (pri jej voľnom hodnotení) môže byť (potenciálne) ovplyvnená snahou dosiahnuť vlastnú výhodu. Na druhej strane, svedok v čase svojej výpovede (najmä keď je vypočutý už v prípravnom konaní) nevie, či a s akými dôkazmi bude táto výpoveď konfrontovaná. Jeho rozhodnutie „pomôcť si“ je teda realizovateľné práve v prípade, ak hovorí pravdu, a naopak, rizikové pre prípad, že sa svedkom uvádzané okolnosti ukážu ako fiktívne, čo by jeho osobnú pozíciu mohlo skomplikovať. Oba tieto faktory sa vo sfére hodnotenia dôkazov stretávajú a je potrebné sa s nimi vyrovnávať v konkrétnom prípade, vzhľadom na jeho okolnosti.

Treba zdôrazniť, že z hľadiska dovolacieho konania v tejto veci nie je rozhodujúce, ako súdy obvinenou spochybňované výpovede svedkov hodnotili, lebo hodnotiace úsudky súdu prvého resp. druhého stupňa ohľadom jednotlivých vo veci vykonaných dôkazov nie sú a nemôžu byť spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu na podklade dovolania obvineného, čo už bolo aj skôr zdôraznené a bude tiež ďalej v texte tohto rozhodnutia podrobnejšie zdôvodnené (pri časti odôvodnenia k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.).

Naopak, podstatné pre záver o eventúálnom naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. je iba to, či výsluch svedka (ne)bol na hlavnom pojednávaní vykonaný zákonným spôsobom. V tomto smere ale dovolací súd žiadne pochybenie nezistil (ako už je rozvedené vyššie), preto konštatuje, že dovolaním napádané výsluchy svedkov boli zákonné a z nich vyplývajúce závery boli súdmi bez ďalšieho použiteľné a hodnotiteľné.

***

Všeobecne k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V zmysle uvedeného dovolacieho dôvodu možno podať dovolanie, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

***

V rámci tohto dovolacieho dôvodu je potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením (skutkovými závermi), ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejme z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť veta za bodkočiarkou. Dovolací súd skutok ustálený súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinená v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov – ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. **Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.**

K vyjadreným pochybnostiam obvinenej K. ohľadne v jej prípade použitej právnej kvalifikácie (viackrát v priebehu konania sa názory na túto menili, je otázne, či inšpektor SOI má status verejného činiteľa, odvolací súd pri prvom zrušení prvostupňového rozsudku vo svojom uznesení prejednal vinu všetkých troch obvinených, ako i prísnejšiu právnu kvalifikáciu) sa žiada najskôr v krátkosti zosumarizovať názory na právne posúdenie posudzovaného konania od momentu podania obžaloby, a síce:

- v obžalobe (podaná na 3 spoluobvinené) boli skutky uvedené pod bodmi 1/ až 4/ posúdené ako opakovaný prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák.;

- Špecializovaný trestný súd vo svojom prvom vo veci vydanom prvostupňovom rozsudku z 22. novembra 2010 uznal M. K. vinnou z pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. (zvyšné 2 spoluobvinené boli oslobodené spod obžaloby), pričom vyjadril ten názor, že obvinená ako inšpektorka SOI nebola v čase spáchania skutku v postavení verejného činiteľa v zmysle § 128 ods. 1 Tr. zák., a to s poukazom na to, že od 1. júla 2007 stratili inšpektori SOI možnosť ukladať blokové pokuty na mieste za menej závažné porušenie povinností – čím stratili rozhodovaciu činnosť štátneho orgánu a prestali byť verejnými činiteľmi (preto nebolo možné podľa názoru prvostupňového súdu kvalifikovať súdnu činnosť aj podľa ods. 2 § 329 Tr. zák. a ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.);

- prokurátor podal voči vyššie uvedenému rozsudku odvolanie v neprospech všetkých 3 spoluobvinených, keď namietal právnu kvalifikáciu s tým, že skutky mali byť posúdené v zmysle obžaloby;

- najvyšší súd ako súd odvolací uznesením zo 6. októbra 2011, sp. zn. 5To 2/2011, napadnutý rozsudok zrušil a poukázal o. i. na to, že považuje právny názor prvostupňového súdu, že obvinená K. nekonala v postavení verejného činiteľa, za chybný, keď jeho argumentácia je naozaj veľmi podrobná a vyčerpávajúca, a to i s odkazom na relevantné ustanovenia zákona č. 128/2002 Z. z. a zákona č. 250/2007 Z. z. (str. 12 a nasl. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia). Jeho záver bol v uvedenom smere v podstate taký, že hoci aj inšpektori v čase skutku už nemali možnosť ukladať blokové pokuty na mieste, disponovali radom ďalších oprávnení zasahujúcich do práv a povinností kontrolovaných subjektov a boli teda pri výkone kontroly vybavení potrebnou právomocou (prítomný prvok moci a rozhodovania). Odvolací súd zároveň vo svojom uznesení upozornil na to, že vzhľadom na blízku časovú súvislosť, jednotiaci zámer, ako aj rovnaký spôsob vykonania činu, by mal prvostupňový súd bližšie vysvetliť (pokiaľ rozhodne odcudzujúcim rozsudkom), prečo nešlo o opakovacie trestné činy, ako to kvalifikovala obžaloba, ale o pokračovanie v tej istej trestnej činnosti (uvedené posúdenie bolo zrejme len z právnej vety výroku napadnutého rozsudku, nie však už z jeho odôvodnenia);

- Špecializovaný trestný súd vec opätovne prejednal a svojím ďalším vo veci vydaným rozhodnutím (z 2. decembra 2013, sp. zn. PK – 1T 31/2008), riadiac sa zmysle § 327 ods. 1 Tr. por. pokynmi a právnym názorom odvolacieho súdu, napokon rozhodol tak, že obvinenú uznal vinnou (tiež spolu s ďalšími 2 spoluobvinenými) zo spáchania pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., s ktorou právnou kvalifikáciou sa plne stotožnil následne i odvolací súd, ako to vyplýva z ním vydaného – teda dovolaním napadnutého – rozsudku.

S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že tento považuje posledne uvedenú právnu kvalifikáciu súdmi nižšieho stupňa ustáleného konania (pre dovolací súd záväzná) za správnu, keď sa plne stotožňuje s právnym názorom, že dovolateľka konala v predmetnej veci v postavení verejného činiteľa (pričom čin bol spáchaný v súvislosti s jej právomocou a zodpovednosťou) a išlo tu zároveň i o obstarávanie veci všeobecného záujmu. Tiež potom právne posúdenie zisteného skutkového stavu ako pokračovacieho trestného činu, či presnejšie pokračovacích trestných činov, spáchaných v jednočinnom súbehu, a to formou spolupáchateľstva, možno označiť za súladné, resp. majúce podklad v skutkovej vete. V závere treba tiež dodať,

---

že vzhľadom na vo veci podané odvolanie prokurátora - proti prvému vo veci vydanému rozsudku, nič nebránilo tomu (ani zákaz zmeny k horšiemu v zmysle § 327 ods. 2 Tr. por.), aby najvyšší súd na podklade tohto odvolania rozhodol vyššie zmieňovaným spôsobom, a to i s tam uvedenými právnymi názormi týkajúcimi sa správnej subsumpcie posudzovaného konania (čo našlo potom odraz vo finálnom rozhodnutí a jeho právnej kvalifikácii).

Treba len v nadväznosti na právnú argumentáciu odvolacieho súdu k riešenej problematike dodať, že **pojmem „právomoc“ verejného činiteľa použitý v legálnej definícii § 128 ods. 1 Tr. zák. interpretačne vyžaduje prvok moci a rozhodovania, čo znamená mocenské rozhodovanie na právnom podklade uplatňované voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré môžu byť takým rozhodnutím obmedzené na svojich (inak právnym poriadkom garantovaných) právach. Nemusí nevyhnutne ísť o formalizované rozhodovanie (vydávanie rozhodnutí s určitými procesne predpísanými náležitosťami a formou), vždy je však spojené so zodpovednosťou za uplatnenie právomoci (§ 128 ods. 1, veta druhá Tr. zák.) – napríklad príslušník Policajného zboru je oprávnený (je v jeho právomoci) vykonať služobný zákrok spojený so zásahom do telesnej integrity občana (na základe zákona o Policajnom zbore), vo vzťahu k čomu sa musí rozhodnúť bez vydania formálneho rozhodnutia, pri nesplnení zákonných podmienok však môže byť stíhaný pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa (pri naplnení jeho jednotlivých zákonných znakov).**

***

49.

ROZHODNUTIE

I. Pri dodržaní zásady nerozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona (vyplývajúcej z ustanovenia čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a § 8 Trestného zákona) nie je možné ani vecnú medzeru v zákone (v zmysle nedostatku trestnosti určitého konania) riešiť extenzívnym výkladom zákona alebo použitím analógie, ale len *pro futuro* prostredníctvom zákonodarcu (zmenou alebo doplnením zákona).

II. Formuláciu „svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby“, uvedenú v § 336 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona, je potrebné vyložiť tak, že ide o uplatňovanie vplyvu páchatel'a, zásadne smerujúce k zneužívaniu právomoci osoby, ktorá je predmetom pôsobenia. Nejde teda o pôsobenie síce neformálne (nezodpovedajúce výslovnému popisu v norme upravujúcej postup v príslušnom konaní), avšak nevybočujúce z podstatného smerovania k legálnemu účelu právomoci osoby uvedenej v ustanoveniach §§ 328 až 330, resp. §§ 332 až 334 Trestného zákona.

Musí ísť pritom o priame pôsobenie podplácanej osoby na osobu, ktorá disponuje právomocou, nie o pôsobenie prostredníctvom vplyvu inej intervenujúcej osoby, inak o trestný čin podľa § 336 Trestného zákona nepôjde, aj keď úplatok za dotknuté priame pôsobenie možno prijať alebo poskytnúť buď priamo, alebo cez sprostredkovateľa (taká alternatíva platí aj v prípadoch uvedených v §§ 328 až 334 v odsekoch 1 Trestného zákona).

III. „Právomoc“ je kvalifikačným momentom, ktorý je legálnou definíciou spojený s výkonom tomu (právomoci) zodpovedajúcich oprávnení a povinností verejného činiteľa (§ 128 ods. 1 Trestného zákona). Osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, sama verejným činiteľom nie je, prijatie alebo poskytnutie plnenia uvedeného v § 131 ods. 3 Trestného zákona za pôsobenie (relevantné v zmysle bodu II.) na takú osobu teda nie je trestným činom podľa § 336 ods. 1 alebo podľa § 336 ods. 2 Trestného zákona, a to pre absenciu zákonom požadovaného atribútu - právomoci osoby, ktorá je (má byť) predmetom pôsobenia.

Na závere uvedenom v predchádzajúcej vete nič nemení okolnosť, že osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, môže byť účastníkom na úmyselnom trestnom čine verejného činiteľa v zmysle § 21 ods. 1 k §§ 326 a 327 Trestného zákona (resp. v príslušných formách aj páchatel'om prípravy, ak ide o zločin, v zmysle § 13 ods. 1 Trestného zákona) - nemôže však byť páchatel'om takého trestného činu (verejného činiteľa) v zmysle § 128 ods. 1, ods. 8 Trestného zákona. Rovnako platí, že pri prijatí úplatku osobou pripravujúcou podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa bude táto osoba páchatel'om trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, eventuálne podľa rozsahu činu aj podľa ods. 3 Trestného zákona (ide o súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu), nemôže však byť v takom prípade použitá okolnosť podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona (nejde o prijatie, žiadanie alebo prijatie prísl'ubu úplatku verejným činiteľom).

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 11/2015)

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom 25. októbra 2016 rozsudkom, sp. zn. 2 To 11/2015, o odvolaniach obžalovaných Ing. C. M., Ing. E. L. a Ing. V. F. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 9. júna 2015, sp. zn. BB-4T/15/2015, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a s použitím § 322 ods. 3 Tr. por. podľa § 285 písm. b/ Tr. por. obžalovaných 1/ Ing. C. M., nar. XX.XX.XXXX v L., trvale bytom J., J. XXX, okr. D.; 2/ Ing. E. L., nar. XX.XX.XXXX v G. R., trvale bytom L. XXX, okr. D. a 3/ Ing. V. F., nar. XX.XX.XXXX v G. R., trvale bytom G. R., F. ul. XXXX/XX spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 22. apríla 2015, sp. zn. VII/1 Gv 8/13/1000, podanej pre skutky, ktorých sa mali dopustiť tak, že

1) Ing. C. M.

v bode 1:

v presne nezistenom čase koncom roka 2012, na presne nezistenom mieste v meste Šamorín, si na osobnom stretnutí od Bc. Y. L. vyžiadal finančnú hotovosť vo výške 500 Eur ako úplatok za to, že vo veci žiadateľa Bc. Y. L. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v

znení neskorších predpisov č. 460/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania vybavujúcich podané žiadosti zistenie prípadných nedostatkov v podanej žiadosti, ako aj jej prípadné doplnenie bez oficiálneho vrátenia žiadateľovi, a teda bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Bc. Y. L., pričom následne v presne nezistenom čase v mesiaci február roku 2013, v mieste svojho trvalého bydliska v rodinnom dome so sídlom J., J. č. XXX prevzal za týmto účelom od Bc. Y. L. požadovanú finančnú hotovosť vo výške 500 Eur,

v bode 2:

v presne nezistenom čase v priebehu roka 2012, na presne nezistenom mieste na území Slovenskej republiky si na osobnom stretnutí od Ing. E. L. vyžiadal finančnú hotovosť vo výške 700 Eur ako úplatok za to, že vo veci žiadateľa Ing. E. L. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 504/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania vybavujúcich podané žiadosti zistenie prípadných nedostatkov v podanej žiadosti, ako aj jej prípadné doplnenie bez oficiálneho vrátenia žiadateľovi, a teda bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Ing. E. L., pričom následne v presne nezistenom čase v priebehu roka 2012, na presne nezistenom mieste, prevzal za týmto účelom od Ing. E. L. požadovanú finančnú hotovosť vo výške 700 Eur,

v bode 3:

v presne nezistenom čase začiatkom roka 2013, na presne nezistenom mieste v obci J., si na osobnom stretnutí od Ing. V. F. vyžiadal finančnú hotovosť vo výške najmenej 200 Eur ako úplatok za to, že vo veci žiadateľa Ing. V. F. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 467/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania vybavujúcich podané žiadosti zistenie prípadných nedostatkov v podanej žiadosti, ako aj jej prípadné doplnenie bez oficiálneho vrátenia žiadateľovi, a teda bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Ing. V. F., pričom presne nezisteného dňa vo februári roku 2013 v mieste svojho trvalého bydliska v rodinnom dome so sídlom J., J. č. XXX prevzal za týmto účelom od Ing. V. F. požadovanú finančnú hotovosť vo výške najmenej 200 Eur,

2) Ing. E. L.

v bode 4:

v presne nezistenom čase v priebehu roka 2012, na presne nezistenom mieste na území Slovenskej republiky na osobnom stretnutí najprv Ing. C. M. prisľúbil finančnú hotovosť vo výške 700 Eur ako úplatok za to, že tento vo veci žiadateľa Ing. E. L. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 504/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania vybavujúcich podané žiadosti zistenie prípadných nedostatkov v podanej žiadosti, ako aj jej prípadné doplnenie bez oficiálneho vrátenia žiadateľovi, a teda bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Ing. E. L. a následne ešte v tom istom roku na presne nezistenom mieste v okrese Dunajská Streda, poskytol za týmto účelom pri osobnom stretnutí Ing. C. M. ako úplatok finančnú hotovosť najmenej vo výške 700 Eur,

3) Ing. V. F.

v bode 5:

v presne nezistenom čase začiatkom roka 2013, na presne nezistenom mieste v obci J., na osobnom stretnutí najprv Ing. C. M. prisľúbil finančnú hotovosť vo výške najmenej 200 Eur ako úplatok za to, že vo veci žiadateľa Ing. V. F. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 467/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania vybavujúcich podané žiadosti zistenie prípadných nedostatkov v podanej žiadosti, ako aj jej prípadné doplnenie bez oficiálneho vrátenia žiadateľovi, a teda bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Ing. V. F. a následne v presne nezistenom čase vo februári roku 2013 v rodinnom dome v mieste trvalého bydliska Ing. C. M. v J., J. č. XXX, poskytol za týmto účelom pri osobnom stretnutí Ing. C. M. ako úplatok finančnú hotovosť najmenej vo výške 200 Eur,

čím mali spáchať Ing. C. M. v bodoch 1, 2, 3 pokračovací prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák.; Ing. E. L. v bode 4 prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 Tr. zák. a Ing. V. F. v bode 5 prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 Tr. zák., oslobodil, nakoľko skutky, pre ktoré sú obžalovaní stíhaní, nie sú trestným činom.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým rozsudkom Špecializovaný trestný súd (ďalej aj „ŠTS“) rozhodol tak, že obžalovaní Ing. C. M., Ing. E. L., Ing. V. F., sa uznávajú za vinných, že

1) Ing. C. M.

v bode 1:

v presne nezistenom čase koncom roka 2012, na presne nezistenom mieste v meste Šamorín, si na osobnom stretnutí od Bc. Y. L. vyžiadal finančnú hotovosť vo výške 500,- Eur ako úplatok za to, že vo veci žiadateľa Bc. Y. L. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 460/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Bc. Y. L., pričom následne v presne nezistenom čase v mesiaci február roku 2013, v mieste svojho trvalého bydliska v rodinnom dome so sídlom J., J. č. XXX prevzal za týmto účelom od Bc. Y. L. požadovanú finančnú hotovosť vo výške 500,- Eur,

v bode 2:

v presne nezistenom čase v priebehu roka 2012, na presne nezistenom mieste na území Slovenskej republiky si na osobnom stretnutí od Ing. E. L. vyžiadal finančnú hotovosť vo výške 700,- Eur ako úplatok za to, že vo veci žiadateľa Ing. E. L. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 504/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Ing. E. L., pričom následne v presne nezistenom čase v priebehu roka 2012, na presne nezistenom mieste, prevzal za týmto účelom od Ing. E. L. požadovanú finančnú hotovosť vo výške 700,- Eur,

v bode 3:

v presne nezistenom čase začiatkom roka 2013, na presne nezistenom mieste v obci J., si na osobnom stretnutí od Ing. V. F. vyžiadal finančnú hotovosť vo výške najmenej 200,- Eur ako úplatok za to, že vo veci žiadateľa Ing. V. F. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 467/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Ing. V. F., pričom presne nezisteného dňa vo februári roku 2013 v mieste svojho trvalého bydliska v rodinnom dome so sídlom J., J. č. XXX prevzal za tým účelom od Ing. V. F. požadovanú finančnú hotovosť vo výške najmenej 200,- Eur,

2) Ing. E. L.

v bode 4:

v presne nezistenom čase v priebehu roka 2012, na presne nezistenom mieste na území Slovenskej republiky na osobnom stretnutí najprv Ing. C. M. prisľúbil finančnú hotovosť vo výške 700,- Eur ako úplatok za to, že tento vo veci žiadateľa Ing. E. L. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 504/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania vybavujúcich podané žiadosti bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Ing. E. L. a následne ešte v tom istom roku na presne nezistenom mieste v okrese Dunajská Streda, poskytol za týmto účelom pri osobnom stretnutí Ing. C. M. ako úplatok finančnú hotovosť najmenej vo výške 700,- Eur,

3) Ing. V. F.

v bode 5:

v presne nezistenom čase začiatkom roka 2013, na presne nezistenom mieste v obci J., na osobnom stretnutí najprv Ing. C. M. prisľúbil finančnú hotovosť vo výške najmenej 200,- Eur ako úplatok za to, že vo veci žiadateľa Ing. V. F. o štátnu podporu v zmysle zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 467/Ž/2013 zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania vybavujúcich podané žiadosti, bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre Ing. V. F. a následne v presne nezistenom čase vo februári roku 2013 v rodinnom dome v mieste trvalého bydliska Ing. C. M. v J., J. č. XXX, poskytol za týmto účelom pri osobnom stretnutí Ing. C. M. ako úplatok finančnú hotovosť najmenej vo výške 200,- Eur,

t e d a

Ing. C. M. v bode 1, 2, 3
priamo pre seba prijal a žiadal úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 329 Tr. zák.,

Ing. E. L. v bode 4
priamo inému sľúbil a poskytol úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 333 Tr. zák.,

Ing. V. F. v bode 5
priamo inému sľúbil a poskytol úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 333 Tr. zák.,

čím spáchali

Ing. C. M. v bode 1, 2, 3
pokračovací prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák.,

Ing. E. L. v bode 4
prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 Tr. zák.,

Ing. V. F. v bode 5
prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 Tr. zák.

Výrok o treste ŠTS znel tak, že sa obžalovaní odsudzujú nasledovne:

Obžalovaný Ing. C. M.:

Podľa § 336 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sa na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. na peňažný trest vo výmere 2.000,- Eur (dvetisíc Eur).

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovuje sa pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Obžalovaní Ing. E. L. a Ing. V. F.:

Podľa § 336 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace, každý zvlášť.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sa na výkon trestu odňatia slobody zaraďujú do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, každý zvlášť.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. na peňažný trest vo výmere 3.000,- Eur (tritisíc Eur), každý zvlášť.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovuje sa pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) mesiacov, každému zvlášť.

Proti rozsudku ŠTS podali odvolanie všetci traja obžalovaní ústne do zápisnice po jeho vyhlásení, ktoré neskôr odôvodnili písomnými podaniami prostredníctvom svojich obhajcov.

Okolnosti uvedené v podaných odvolaniach je potrebné v tejto časti odôvodnenia, vzhľadom aj na spôsob a obsah rozhodnutia odvolacieho súdu, charakterizovať a zhrnúť nasledovne:

Odvolania majú výraznú spoločnú obsahovú črtu. Na jednej strane nepopierajú vzájomný kontakt obžalovaných, v jeho podstatných bodoch popísaný vo výroku napadnutého rozsudku, vrátane vyžiadania a vyplatenia dotknutých finančných súm, na strane druhej nastalé okolnosti interpretujú odlišne, a to z hľadiska aplikácie ustanovenia § 336 ods. 1 a 2 Tr. zák., teda z hľadiska trestnosti činu. Táto odlišnosť sa týka prezentovaného (dohodnutého a obžalovanými aj obojstranne zamýšľaného) dôvodu vyplatenia a prijatia sumy 700 a 200 Eur (Ing. M. od Ing. L. a od Ing. F.), resp. prijatia sumy 500 Eur (Ing. M. od Bc. L.). Uvedeným dôvodom bola podľa odvolateľov odmena za poskytnuté služby spočívajúce v zabezpečení postupu, súvisiaceho s uplatnením žiadosti o príspevok zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ďalej len „fond“), vrátane zostavenia, resp. kompletizácie žiadostí s potrebnými prílohami a poradenskej činnosti. Ing. M. bol ostatnými obžalovanými oslovený práve preto, že z predchádzajúcich skúseností poznal problematiku a prostredie. To sa týka aj pracovníkov fondu, avšak peniaze neboli pre nich ani určené, ani im poskytnuté a poskytnutie týchto prostriedkov Ing. M. bolo ním samým aj oboma poskytovateľmi vnímané ako odplata za činnosť, ktorá nemala v žiadnom smere, teda ani pri kontakte s pracovníkmi fondu ani nelegálny, ale ani preferenčný (vo vzťahu k žiadateľom) charakter. K takému pôsobeniu ani voči žiadnej osobe nedošlo, osobný aj telefonický personálny kontakt Ing. M. vo vzťahu k fondu, súvisiaci s podanými žiadosťami, bol zameraný na splnenie účelu príslušného konania, aj keď bol vykonávaný v situácii dlhodobej osobnej známosti a priateľstva s niektorými pracovníkmi fondu.

Osobitne odvolatelia upozorňujú na okolnosť, že išlo o rozhovory Ing. M. s pracovníkmi fondu, ktorí sa podieľajú na posudzovaní žiadostí o poskytnutie príspevku, avšak nie sú oprávnení schváliť poskytnutie príspevku, čo patrí výlučne do pôsobnosti riaditeľa fondu. Nešlo teda o „pôsobenie na výkon právomoci osoby uvedenej v § 329“ Tr. zák. (v zmysle § 336 ods. 1 Tr. zák.), resp. o „pôsobenie na výkon právomoci osoby vedenej v § 333“ Tr. zák. (v zmysle § 336 ods. 2 Tr. zák.).

Vo vzťahu k okolnosti zdôrazňovanej obžalobou, týkajúcej sa nemožnosti dopĺňania žiadostí alebo iného odstraňovania ich nedostatkov v priebehu konania, odvolania argumentujú, že na priebeh dotknutých konaní použitý zákon č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania neustanovoval, že neúplné žiadosti musia byť vrátené žiadateľovi (s takým postupom počíta až neskoršia právna úprava), ani v tomto smere teda nebolo pôsobenie Ing. M. na pracovníkov fondu nelegálne, a teda nemôže byť ani trestným činom.

Tieto námietky sú z hľadiska rozhodnutia odvolacieho súdu primárne podstatné, preto netlmočí obsah parciálne uplatnených ďalších (v nadväznosti na východisko riešenia otázky viny už sprostredkovane irelevantných) argumentov, týkajúcich sa postupu v konaní, zákonnosti vykonaných dôkazov a primeranosti uloženého trestu. Reakcia na tieto námietky nie je pre rozhodnutie určujúca, nakoľko skutkové okolnosti, z ktorých odvolací súd vychádza, sú (a to vo svojej podstate aj napadnutým rozsudkom) zistené v podobe, ktorú prezentujú aj odvolaním nenapadnuté dôkazy, a to predovšetkým výpovede samotných obžalovaných.

Najvyšší súd teda na základe podaných odvolaní, nezistiac (prevažne) formálne okolnosti uvedené v § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., postupoval v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého:

„Ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.“

Takto najvyšší súd zistil, že predmetné skutky, popísané v bodoch 1 až 6 výroku napadnutého rozsudku sa objektívne stali (ako nezameniteľná udalosť vo vonkajšom svete v jej podstatných obsahových prvkoch) a že sa ich dopustili (nie spáchali) obžalovaní Ing. M., Ing. L. a Ing. F. (boli v ich rámci činní jednak ako prijímateľ a jednak ako dvaja poskytovatelia príslušných peňažných položiek v súvislosti s konaním o poskytnutí príspevku z fondu).

Súd prvého stupňa sa však dôsledne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), v dôsledku čoho bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona - v konkrétnej rovine posúdením ako trestného činu konania obžalovaných, ktoré trestným činom nie je.

Okolnosť, prečo v ich konaní nejde o trestný čin (ako vyznel výrok tohto rozsudku), je potrebné vysvetliť v dvoch rovinách.

Prvou z nich je podoba skutkovej vety napadnutého rozsudku, ktorá nemôže byť (rovnako ako ostatné časti jeho výroku) nijako zmenená v neprospech obžalovaných, keďže odvolanie podali len oni, nie v ich neprospech prokurátor (tzv. zákaz „reformatio in peius“ v zmysle § 322 ods. 3 veta druhá, § 327 ods. 2 Tr. por.).

Druhou, ktorá však nemôže prekročiť obmedzenie prvej z oboch rovín, je hodnotenie vykonaných dôkazov a jeho odraz v právnej kvalifikácii, resp. absencii možnosti jej použitia (najmä pokiaľ ide o subjektívnu stránku toho konania, ktoré výrok napadnutého rozsudku popisuje u jednotlivých obžalovaných).

Podstatnými kvalifikačnými momentmi, ktoré sú v tomto smere relevantné, sú:

V prvom rade ide o znak „úplatok“, ktorý je súčasťou popisu objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu podľa § 336 ods. 1 a podľa § 336 ods. 2 Tr. zák. Dotknuté ustanovenie znie nasledovne:

„(1) Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo dá si sľúbiť úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 328, 329 alebo 330, alebo za to, že tak už urobil, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa inému sľúbi, ponúkne alebo poskytne úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 332, 333 alebo 334, alebo za to, že tak už urobil, alebo z tohto dôvodu poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok inej osobe, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.“

Úplatok je v ustanovení § 131 ods. 3 Tr. zák. legálne definovaný nasledovne:

„Úplatkom sa na účely tohto zákona rozumie vec alebo iné plnenie majetkovej či nemajetkovej povahy, na ktoré nie je právny nárok.“

Ide o znak (ako už bolo uvedené vyššie) objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, v tomto prípade prečinu, a takto (objektívne) je aj legálne definovaný. Aby však mohol byť aplikačne použitý, musí byť zároveň sprevádzaný znakom subjektívnym, a to úmyslom poskytnúť alebo prijať beznárokové plnenie ako úplatok, teda v určitých konkrétnych súvislostiach. V preskúmvanej veci by muselo ísť o tú súvislosť, že prijímajúca osoba „bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby“, ktorá je uvedená vo vyššie citovaných ustanoveniach Trestného zákona a ktorá v ich zmysle obstaráva veci, resp. určitú vec verejného záujmu (takou vecou poskytovaním príspevkov z fondu nepochybne je), a na tento účel je osoba, ktorá je predmetom pôsobenia, právne vybavená „právomocou“. To súvisí aj s druhým a tretím relevantným kvalifikačným momentom (viď ďalšiu časť textu), a to vo vzájomnom integrálnom prepojení.

V rámci takého prepojenia, samotný úplatok (z hľadiska jeho legálnej definície) musí byť plnením, na ktoré jeho prijímateľ nemá právny nárok - v tomto prípade obžalovaný Ing. M., a teda ani obžalovaní Ing. L. a Ing. F. nemôžu mať nároku (pohládávke) zodpovedajúci dlh (záväzok). Samozrejme, aby nešlo o úplatok, musí ísť o nárok a záväzok právny - súladný so zákonom, nie taký, ktorý je absolútne neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom).

Ako vyplynie z ďalšej časti odôvodnenia, taký (protiprávny, zákon obchádzajúci alebo amorálny) charakter vo vzťahu k účelu prijatia platby, teda získania pomoci, resp. podpory Ing. M. v konaní o získaní príspevku z fondu, v dotknutých prípadoch nešlo.

V nadväznosti na uvedené, vo svetle vykonaných dôkazov tu jednoznačne vznikla zmluvná peňažná pohľadávka osoby, ktorá sa zaviazala jednak usmerniť žiadateľov o príspevok v smere náležitostí žiadosti a jej potrebných príloh, a jednak sledovať priebeh konania a byť v kontakte s pracovníkmi subjektov, ktoré sú zapojené v príslušnom konaní (obec a fond). Účel popísaných činností je rovnako samozrejmy, a to dosiahnutie získania príspevku.

Právny rámec takého vzťahu je daný typicky vo forme príkaznej zmluvy podľa Občianskeho zákonníka - ďalej len „OZ“ (§ 724 - príkaznou zmluvou sa zaväzuje príkazník, že pre príkazcu obstará nejakú vec alebo vykoná inú činnosť), na uzavretie ktorej nie je podľa zákona potrebná písomná forma (§ 40 ods. 1 OZ), a ktorá zakladá záväzok príkazcu poskytnúť príkazníkovi dohodnutú odmenu (§ 730 OZ). Môže však ísť aj o zmluvu o obstaraní veci (§§ 733 - 736 OZ), prípadne nepomenovanú zmluvu (§ 51 OZ). Nezáleží pritom na okolnosti, či

dotknuté osoby takto zmluvu ústne alebo písomne pomenovali, relevantné sú podstatné obsahové náležitosti zmluvy ako právneho úkonu v zmysle vôle zmluvných strán. Taká vôľa je zrejmá, a to s tým obsahom, ktorý je uvedený v predchádzajúcom odseku. Výslovne a vopred bola dohodnutá i odmena pre Ing. M. (v oboch, resp. všetkých troch prípadoch, ktorých sa týka obžaloba).

Z uhla pohľadu legálnej definície úplatku teda tento znak nie je naplnený v žiadnom zo skúmaných prípadov (čo má, ako už bolo uvedené, súvis aj s nasledujúcou časťou odôvodnenia). K poskytnutiu predmetných súm teda nepochybne došlo, avšak nemožno ich právne charakterizovať ako úplatok v zmysle § 131 ods. 3, a teda ani v zmysle § 336 ods. 1 a § 336 ods. 2 Tr. zák.

Také pomenovanie je obsiahnuté v skutkových vetách výroku napadnutého rozsudku („ako úplatok“), ide však (správne) o terminológiu právnej vety (znenie použitej skutkovej podstaty trestného činu), ktorá nie je súčasťou vety skutkovej (nasleduje po nej, v kvalifikačnej časti výroku o vine). Nie je teda medzi stranami v konaní ani z pohľadu súdu prvého stupňa sporné, či peniaze boli žiadané a poskytnuté, ale či sú úplatkom (ako odvolací súd uzavrel, v zmysle toho, čo bolo a ďalej bude uvedené, nie sú).

Spojitou nádobou z hľadiska posúdenia trestnosti činu je potom naplnenie znaku „pôsobiť na výkon právomoci osoby“ uvedenej v § 328, 329 alebo 330 (§ 336 ods. 1 Tr. zák.), resp. v § 332, 333 alebo 334 (§ 336 ods. 2 Tr. zák.).

Je evidentné, že z trestnoprávneho hľadiska nemôže ísť o pôsobenie, ku ktorému fakticky dochádza (prakticky bezvýnimočne ide o konanie právomocou vybaveného orgánu vo vzťahu k účastníkovi alebo účastníkom takého konania), ktoré však nie je protiprávne, resp. jeho protiprávnosť je len úzko procedurálna, nepopierajúca podstatu, zmysel a význam právomoci dotknutého orgánu (v konečnom dôsledku fyzickej osoby, nakoľko každý orgán verejnej moci sa rozhoduje a prejavuje vôľu, individuálne alebo kolegiálne, svojím ľudským reprezentantom - verejným činiteľom).

Právomocou (pôsobnosťou), o ktorú v predmetnej veci ide, je priznávanie príspevkov na rozvoj bývania, inštitucionálne vykonávané fondom. Právna úprava tejto otázky bola v čase konania obžalovaných obsiahnutá v zákone č. 607/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, aktuálne (od 1. januára 2014) je dotknutá problematika upravená zákonom č. 150/2013 Z. z. v znení zákona č. 276/2015 Z. z.

Tak ako v každom konaní, aj v tomto prípade žiadateľ prichádza do úradného kontaktu, v prvom rade s obcou (podľa súčasne účinnej právnej úpravy alternatívne s okresným úradom v sídle kraja), ktorej sa žiadosť podáva, a následne s fondom, ktorý rozhoduje o poskytnutí podpory (pozitívne alebo negatívne) a v prípade poskytnutia podpory uzatvára so žiadateľom zmluvu.

Je v konaní o žiadosti podanej ľubovoľnému orgánu bežné, že žiadateľ vybavovanie svojej žiadosti sleduje a aj mimo predpísanej formy úradného styku s dotknutým orgánom sa informuje, eventuálne vybavenie žiadosti urguje a podobne. Taká aktivita nemusí byť spojená so snahou o ovplyvnenie osoby, ktorá rozhoduje, v smere deformácie rozhodovacej právomoci v rozpore s právom, na zvýhodnenie alebo uprednostnenie žiadateľa. Nezáleží pritom, či žiadateľ koná („pôsobí“) osobne alebo prostredníctvom inej osoby (ak má táto osoba vykonať aj právny úkon, musí byť osobitne splnomocnená).

V napadnutom rozsudku je účel, na ktorý (za čo) boli peniaze Ing M. vo všetkých prípadoch žiadané, resp. mu odovzdané, vymedzený tak, že „zabezpečí u kompetentných zamestnancov Štátneho fondu rozvoja bývania bezproblémové vybavenie podanej žiadosti a schválenie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania pre ...“, pričom následne boli tieto prostriedky aj vyplatené.

Také vymedzenie v skutkovej vete neposkytuje potrebný podklad pre kvalifikáciu konania poskytovateľa a prijímateľa prostriedkov ako nepriameho podplácania, resp. prijímania úplatku, a to subjektívne, z hľadiska zamerania úmyslu k ovplyvňovaniu konania, resp. rozhodovania v tom smere, ako je (v negatívnom, resp. konanie a rozhodovanie deformujúcom zmysle) uvedené vyššie. Naopak, dotknutá formulácia nevylučuje legálnu činnosť, pri ktorej (zjednodušene povedané) jedna osoba obstaráva vec (úradnú záležitosť) inej osoby.

Už tento moment je z hľadiska rozhodovania odvolacieho súdu rozhodujúci (žalované skutky nie sú trestným činom), nakoľko, opäť v zmysle (už) vyššie uvedeného, podoba skutkovej vety napadnutého rozsudku nemôže byť nijako zmenená v neprospech obžalovaných (procesný zákaz zmeny k horšiemu). K takej zmene

nemôže dôjsť ani na základe akýchkoľvek (eventuálne) v ďalšom priebehu konania vykonaných dôkazov. Ak by potom na základe nezmenenej skutkovej vety došlo k právoplatnému odsúdeniu, bol by z dôvodu nesprávnej právnej kvalifikácie splnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a túto okolnosť musí brať odvolací súd do úvahy „ex offa“, bez ohľadu na odvolacie námietky (§ 317 ods. 1 veta druhá Tr. por.).

Navyše, ani vo svetle vykonaných dôkazov nie je možné vyvodiť záver o konaní obžalovaných, ktoré by bolo trestným činom, či už nepriamej korupcie alebo iným. To sa týka aj dôkazov, parciálne namietaných odvolaním Ing. F. ako nezákonných, vrátane obsahu odpočutých a zaznamenaných telefonických hovorov.

***

V konečnom dôsledku je potrebné zdôrazniť aj ďalší aspekt negatívneho kvalifikačného posúdenia trestnosti žalovaných skutkov.

Ide o naplnenie znaku „pôsobiť na výkon právomoci osoby“ uvedenej v §§ 328, 329 alebo 330 (§ 336 ods. 1 Tr. zák.), resp. v §§ 332, 333 alebo 334 (§ 336 ods. 2 Tr. zák.).

Neprihádza totiž do úvahy ktorákoľvek z osôb, uvedených v označených ustanoveniach. Podstatná v tejto aplikačnej súvislosti je danosť „právomoci“ dotknutej osoby. Táto je definíčne spojená s postavením verejného činiteľa (§ 128 ods. 1 Tr. zák.). Podľa tohto ustanovenia:

„Verejným činiteľom sa na účely tohto zákona rozumie prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, poslanec Európskeho parlamentu, člen vlády, sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky, sudca, prokurátor alebo iná osoba zastávajúca funkciu v orgáne verejnej moci, príslušník ozbrojených síl, osoba v služobnom pomere, starosta, predseda vyššieho územného celku, poslanec orgánu územnej samosprávy, štátny zamestnanec alebo zamestnanec orgánu štátnej správy, územnej samosprávy alebo iného štátneho orgánu, osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v rámci právnickej osoby, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, notár, súdny exekútor, člen lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže, stráže prírody alebo osoba, ktorá má oprávnenie člena stráže prírody, ak sa podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou. Verejným činiteľom je aj sudca alebo úradník medzinárodného súdneho orgánu uznaného Slovenskou republikou alebo funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník orgánu činného v trestnom konaní iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ak na území Slovenskej republiky vykonáva úkony trestného konania takého štátu alebo orgánu; pre jeho ochranu sa podľa ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby úkony trestného konania vykonával v súlade s medzinárodnou zmluvou alebo so súhlasom orgánov Slovenskej republiky.“

Osobou, ktorá je spôsobilá byť objektom pôsobenia v zmysle § 336 ods. 1 a 2 Tr. zák. môže teda byť len verejný činiteľ ako jediná osoba, ktorá disponuje „právomocou“ (na účel rozhodovania v konkrétnej veci je nadbytočné rozoberať pojem a právomoc „zahraničného verejného činiteľa“).

V konkrétnych súvislostiach a podľa časovo aktuálnej právnej úpravy (zákon č. 607/2003 Z. z. v príslušnom znení - ďalej len „zákon“) ide o právomoc (pôsobnosť) na priznanie podpory (§ 11 ods. 10 zákona), na základe čoho (priznania podpory) fond so žiadateľom uzavrie zmluvu na uvedený účel (§ 12 zákona).

Na čele fondu stojí v dotknutom právnom režime riaditeľ (§ 2 ods. 2 zákona) ako štatutárny orgán, ktorý disponuje popísanou pôsobnosťou pri konaní v mene fondu (aj čl. 4 písm. b/, c/ štatútu fondu v aktuálnom znení, teda štatút schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 233 zo 17. marca 2004 v znení uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 65 z 27. januára 2010).

S riaditeľom fondu podľa obsahu vykonaných dôkazov Ing. M. nejednal (nepôsobil na neho), a to ani prostredníctvom iných pracovníkov fondu (pričom pre trestnosť činu by sa vyžadovalo priame pôsobenie, inou osobou sprostredkované pôsobenie by musel Trestný zákon pripúšťať tak, ako to činí v §§ 328 až 334).

Osoby, s ktorými jednal, sa síce podieľali na príprave podkladov pre rozhodnutie o priznaní (nepriznaní) podpory, uvedené ale nestačí pre konštatáciu ich (Trestným zákonom predpokladanej) právomoci, a

teda zahrnutie týchto osôb do vyššie popísanej, v predmetných súvislostiach relevantnej kategórie (verejný činiteľ).

Taká (právomocou nevybavená) osoba nemôže byť ani páchatelom niektorého z trestných činov verejných činiteľov (druhý diel ôsmej hlavy osobitnej časti Trestného zákona), keďže v uvedených prípadoch musí ísť o špeciálny subjekt (§ 128 ods. 8 Tr. zák.) a také postavenie nemá fyzická osoba bez vlastnej právomoci, ani fyzická osoba, ktorá nekoná v mene dotknutej, právomocou disponujúcej právnickej osoby - v tomto prípade fondu (posledná veta naposledy označeného ustanovenia). Dotknutá osoba môže byť len účastníkom na trestnom čine verejného činiteľa alebo v obdobnom postavení pri príprave na zločin, ktorý má byť spáchaný verejným činiteľom, čo v pretraktovaných súvislostiach nemá význam ďalej rozoberať, keďže sa neposudzuje zneužívanie právomoci osoby, ktorá právomocou disponovala.

Samozrejme, nie je pre riadny chod úradných konaní žiaduci nadštandardný prístup určitých osôb k pracovníkom konajúcej inštitúcie, ani keby nemal viesť k manipulácii rozhodovania, pretože také praktiky minimálne vzbudzujú v naznačenom smere podozrenie. Ich odstránenie je potrebné zabezpečiť predovšetkým dôslednou aplikáciou noriem upravujúcich postup v konaní, vrátane interných noriem, príp. ich doplnením, a v nadväznosti na to riadiacou a kontrolnou činnosťou príslušných funkcionárov. Pokiaľ by však také, podstatu určitej pôsobnosti nedeformujúce pôsobenie, resp. prijatie majetkového či iného plnenia zaň malo byť trestným činom, muselo by sa to odraziť v úprave skutkových podstát v osobitnej časti Trestného zákona, a to len s účinkami pre skutky po nadobudnutí účinnosti zákonnej zmeny (čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 1 Tr. zák.).

Rovnaký záver (s výraznejšou potrebou legislatívnej zmeny) platí pre kriminalizáciu konania osôb, ktoré bez vedomia verejného činiteľa pri príprave podkladov pre jeho rozhodovanie úmyselne manipulujú príslušnými materiálmi a osobu disponujúcu rozhodovacou právomocou uvádzajú do omylu (nesplňajú podmienky pre postih pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Tr. zák.). Trestnosť prijímania úplatku takto konajúcej osoby a poskytovanie úplatku voči nej je však aj „de lege lata“ daná, keďže popísané konanie spadá do kategórie obstarávania vecí všeobecného záujmu v zmysle §§ 329 ods. 1, 333 ods. 1 Tr. zák., ktorá je širším pojmom, než výkon právomoci verejného činiteľa. V súvislostiach prejednávanej veci zase (ale) naopak, aj ak by bola naplnená okolnosť poskytnutia financií za „nekalé“ pôsobenie na pracovníkov fondu, ktorí nemajú rozhodovaciu „právomoc“, nemohlo by ísť o trestný čin nepriamej korupcie (prijímanie a poskytovanie úplatku), keďže úplatok musí byť poskytnutý za pôsobenie na osobu, ktorá „právomoc“ má a vykonáva (§ 336 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák.).

Zovšeobecnene teda možno uzavrieť:

I. Pri dodržaní zásady nerozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona (vyplývajúcej z ustanovenia čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a § 8 Tr. zák.) nie je možné ani vecnú medzeru v zákone (v zmysle nedostatku trestnosti určitého konania) riešiť extenzívnym výkladom zákona alebo použitím analógie, ale len „pro futuro“ prostredníctvom zákonodarcu (zmenou alebo doplnením zákona).

II. Formuláciu „pôsobiť na výkon právomoci osoby“, uvedenú v § 336 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák., je potrebné vyložiť tak, že ide o uplatňovanie vplyvu páchatel'a, zásadne smerujúce k inému než riadnemu výkonu právomoci osoby, ktorá je predmetom pôsobenia. Nejde teda o pôsobenie síce neformálne (nezodpovedajúce výslovnému popisu v norme upravujúcej postup v príslušnom konaní), avšak nevybočujúce z podstatného smerovania k legálnemu účelu právomoci osoby uvedenej v ustanoveniach §§ 328 až 330, resp. §§ 332 až 334 Tr. zák. Musí ísť pritom o pôsobenie priame, nie prostredníctvom sprostredkujúcej osoby, keďže zákon také nepriame pôsobenie ako trestný čin nedefinuje (opačným prípadom je úprava §§ 328 až 334 v odsekoch 1 Tr. zák.).

III. „Právomoc“ je kvalifikačným momentom, ktorý je legálnou definíciou spojený s výkonom tomu (právomoci) zodpovedajúcich oprávnení a povinností verejného činiteľa (§ 128 ods. 1 Tr. zák.). Osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, sama verejným činiteľom nie je, prijatie alebo poskytnutie plnenia uvedeného v § 131 ods. 3 Tr. zák. za pôsobenie (relevantné v zmysle bodu I.) na takú osobu teda nie je trestným činom podľa § 336 ods. 1 alebo podľa § 336 ods. 2 Tr. zák., a to pre absenciu zákonom požadovaného atribútu - právomoci osoby, ktorá je (má byť) predmetom pôsobenia.

***

Vo výroku tohto rozsudku sú predmetné skutky uvedené v podobe skutkovej vety výroku obžaloby, nakoľko v zmysle § 285 Tr. por. súd oslobodzuje obžalovaného spod obžaloby. Pri rozhodovaní o odvolaniach (len) obžalovaných musel ale odvolací súd vychádzať z podoby skutkov tak, ako boli zistené v skutkovej vete výroku napadnutého rozsudku, nakoľko táto ich podoba nie je zmeniteľná v neprospech obžalovaných v dôsledku zákazu zmeny k horšiemu (viď vyššie). Uvedený zákaz by však bolo potrebné aplikovať len v prípade odsudzujúceho rozsudku odvolacieho súdu (popríklad súdu prvého stupňa v ďalšom priebehu konania), pri oslobodení spod obžaloby o porušenie zákazu zmeny k horšiemu nemôže ísť.

Neznamená to však, že ak by súd prvého stupňa zistil predmetné skutky bez zmeny oproti obžalobe, rozhodnutie odvolacieho súdu by vyznelo odlišne. Vypustenie popisu protislužby Ing. M. za poskytnuté mu peňažné plnenie (teda zistenie u dotknutých pracovníkov fondu nedostatkov v podanej žiadosti a jej prípadné doplnenie bez oficiálneho vrátenia žiadateľovi) by totiž taktiež nespĺňalo parametre „pôsobenia“ charakterizovaného v prvej časti bodu II. vyššie sformulovaných právnych viet, ktoré by mohlo (spolu s naplnením ďalších zákonných znakov) znamenať konštatáciu spáchania trestného činu (zohľadniac aj už uvedené okolnosti časovo aktuálnej právnej úpravy spôsobu konania o predmetných žiadostiach - teda bez ich vrácania žiadateľovi, a zohľadniac aj ďalšie skôr uvedené okolnosti).

Odvolací súd rozhodol priamo, bez vrácania veci súdu prvého stupňa. Nie je totiž žiaden dôvod predpokladať (práve naopak), že by doplnenie dokazovania (vrátane eventuálneho dokazovania pred odvolacím súdom) mohlo viesť k inému, než hore sformulovanému záveru, a to že predmetné skutky, popísané v bodoch 1 až 6 výroku napadnutého rozsudku, sa objektívne - pokiaľ ide o ich základnú obsahovú podstatu - stali, a že sa ich dopustili obžalovaní M., L. a F.. Menovaní boli v ich rámci činní jednak ako prijímateľ, a jednak ako dvaja poskytovatelia príslušných peňažných položiek v súvislosti s konaním o poskytnutí príspevku z fondu. Také závery vyplývajú aj zo samotných výpovedí obžalovaných, nie je teda daný predpoklad možnosti dôkazne zistiť, že sa žalované skutky nestali. V dôsledku uvedeného, neprichádza do úvahy eventuálne dôkazné skúmanie možnosti výroku podľa § 285 písm. a/ Tr. por.

***

Jedinou alternatívou pre rozhodnutie bolo teda (po zrušení napadnutého rozsudku v celom rozsahu) oslobodenie všetkých troch obžalovaných spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. por. priamym rozhodnutím (rozsudkom) najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho.

50.

ROZHODNUTIE

Senát, ktorý rozhodoval o vine, nemusí byť vždy senátom, ktorý v konečnom dôsledku rozhoduje o treste za dotknutý skutok ako trestný čin – napr. pri ukladaní súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona.

Nie je porušením pravidla nezmeniteľnosti zloženia senátu na hlavnom pojednávaní (§ 277 ods. 5 veta posledná Trestného poriadku), ak po povolení obnovy konania len vo výroku o treste (výrok o vine ostal nedotknutý, a teda je aj naďalej právoplatný a vykonateľný) nahradil pôvodného sudcu alebo prísediaceho, ktorý už nevykonáva túto funkciu na súde činnom v obnovenom konaní, iný sudca alebo prísediaci podľa aktuálneho rozvrhu práce tohto súdu. Senát v novom zložení rozhodne v celom rozsahu predmetu obnoveného konania a do právoplatného výroku o vine zasiahnuť nemôže (to platí v prípade zmeneného aj nezmeneného senátu) – práva obvineného teda nemajú byť ako porušené.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2016, sp. zn. 5 Tdo 86/2016

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. februára 2017, sp. zn. 3 Tdo 58/2016)

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 13. decembra 2016, sp. zn. 5 Tdo 86/2016, dovolanie obvineného P. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. januára 2014, sp. zn. 4To/138/2013, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 22. októbra 2013, sp. zn. 2T/70/2009, uznal obvineného P. M. za vinného v bode 1/ zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., v bode 2/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a v bode 3/ zo zločinu ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák., ktorých sa dopustil tak, ako je uvedené v rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 22. septembra 2009, sp. zn. 2T/70/2009, právoplatného 24. septembra 2009, v ktorom výrok o vine zostal nedotknutý a uložil obvinenému P. M. podľa § 155 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 5, § 36 písm. l/, písm. n/, § 37 písm. h/, písm. m/, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2011, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 (ďalej len „nález“) súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 29. marca 2011, sp. zn. 46T/64/2010, právoplatného 29. marca 2011, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresný súd považoval trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, ktorý bol obvinenému uložený v pôvodnom konaní, za primeraný na nápravu páchatel'a, preto v obnovenom konaní uložil rovnaký trest s prihliadnutím na vyššie uvedený nález.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený P. M. odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. januára 2014, sp. zn. 4To/138/2013, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Krajský súd sa stotožnil s výškou uloženého trestu. Námiety obvineného ohľadne potreby vypracovania znaleckého posudku k jeho duševnému stavu a k zloženiu senátu nepovažoval za dôvodné.

Proti uzneseniu podal obvinený P. M. sám, ako aj prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Dušana Mikuláša, dovolanie. Dovolanie oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por., teda s odôvodnením, že súd rozhodol v nezákonnom zložení a zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

V dovolaní namietol zákonnosť senátu, ktorý rozhodoval po obnove konania, pretože nebol obsadený rovnakými prísediacimi ako v pôvodnom konaní. Súd sa zaoberal iba uložením trestu, pričom o vine rozhodovalo iné zloženie senátu. Takýmto postupom bol porušený zákon v jeho neprospech s tým, že mu nebolo umožnené uplatniť jeho práva na riadnu obhajobu, čo podľa jeho názoru napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Dovolaciemu súdu preto navrhol zrušiť rozsudok Okresného súdu Bratislava IV v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Uvedenú možnosť využila prokurátorka podaním došlým na súd prvého stupňa 22. augusta 2016.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV uviedla, že namietané zloženie senátu nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. V tejto súvislosti poukázala na odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu. Dovolaciu súdu navrhla dovolanie obvineného P. M. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť z dôvodu, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátorky bolo doručené obvinenému P. M. a jeho obhajcovi, ktorí na ň nereagovali.

***

Obvinený namietol nezákonnosť senátu, ktorý rozhodoval v obnovenom konaní.

Dovolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 2T/70/2009 rozhodoval súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Grendárovej a prísediacich RNDr. Kláry Ďurovičovej a Miroslava Hájeka. Po povolení obnovy konania nastala zmena v zložení senátu, keď namiesto prísediacej RNDr. Kláry Ďurovičovej bola tretím členom senátu prísediaca Oľga Navarčíková.

Princíp nezameniteľnosti senátu vychádza zo zásady ústnosti a bezprostrednosti (§ 2 ods. 18, ods. 19 Tr. por.) a vyjadruje požiadavku, aby vo veci rozhodoval sudca, resp. prísediaci, ktorý vnímal celý priebeh konania a osobne sa oboznámil so všetkými vykonanými dôkazmi tvoriacimi podklad rozhodnutia. Nevyhnutnosť vykonávania úkonov pred tým istým senátom je následne zvýraznená v ustanovení § 277 ods. 5 Tr. por., podľa ktorého v prípade zmeny samosudcu alebo zloženia senátu sa musí hlavné pojednávanie vykonať znova. Výnimkou je stav, keď obžalovaný so zmenou súhlasí. Napriek týmto skutočnostiam nie je možné v prejednávanej trestnej veci konštatovať porušenie zákona, nakoľko ustanovenie § 277 ods. 5 Tr. por. sa vzťahuje iba na situácie vzniknuté po odročení hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia (§ 298 Tr. por.), to znamená, keď trestnú vec nemožno právoplatne skončiť na jednom hlavnom pojednávaní, resp. verejnom zasadnutí v rámci odvolacieho konania. Účelom zákonnej úpravy je pritom zabezpečiť, aby vo veci rozhodoval samosudca alebo senát, pred ktorým bolo dokazovanie bezprostredne vykonávané.

Zo systematiky zaradenia predmetného ustanovenia ďalej vyplýva, že pravidlo nezameniteľnosti senátu sa použije v konaní pred súdmi prvého stupňa a druhého stupňa do vydania právoplatného rozhodnutia. Aj keď je možné na obnovené konanie použiť ustanovenia o hlavnom pojednávaní, resp. verejnom zasadnutí, nejde o totožné konanie s pôvodným konaním, ani o jeho pokračovanie. Konanie po povolení obnovy konania možno chápať ako samostatné konanie, v ktorom sa vykonáva dokazovanie len v rozsahu nevyhnutnom na zistenie skutočností, ktoré boli dôvodom povolenia obnovy konania.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že súd prvého stupňa povolil obnovu konania iba do výroku o treste, a to z dôvodu nálezu ústavného súdu. Výrok o vine obvineného, ktorý v pôvodnom konaní urobil vyhlásenie o vine, prijaté súdom prvého stupňa v zmysle § 257 ods. 7 Tr. por., zostal nedotknutý. Okresný súd sa preto v obnovenom konaní zameril na dokazovanie vo vzťahu k výške trestu oboznámením listinných dôkazov na hlavnom pojednávaní konanom 22. októbra 2013. Vzhľadom k tomu, že vec bola skončená na jednom hlavnom pojednávaní, rozhodnutie vydal senát, pred ktorým boli dôkazy vykonané, to znamená pred zákonným senátom.

V prípade, že by sa pripustil názor o povinnosti zachovania totožnosti zloženia senátu z pôvodného konania aj v obnovenom konaní, muselo by sa opätovne rozhodnúť nielen o treste, ale aj vine obvineného, vo vzťahu ku ktorej však obnova konania povolená nebola. Súčasne by v mnohých prípadoch mohlo byť zostavenie pôvodného senátu problematické s ohľadom na veľký odstup času, keďže podanie návrhu na obnovu konania nie je časovo ohraničené. V praxi často dochádza k úmrtiam prísediacich, prípadne k ich nezvoleniu na ďalšie obdobie. V prejednávanej trestnej veci došlo k obdobnej situácii, keď RNDr. Kláre Ďurovičovej zanikla funkcia prísediacej a od roku 2011 nebola vedená v zozname prísediacich. Zmenu senátu si teda vyžiadala objektívna skutočnosť, ktorú nebolo možné preklenúť inak, ako prizvaním iného prísediaceho. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že v zmysle § 141 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov trvá funkcia prísediaceho aj po uplynutí štvorročného obdobia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci, ak je to potrebné na dokončenie veci, v ktorej je prísediacim. Konanie

v trestnej veci obvineného P. M. bolo skončené 22. septembra 2009 vydaním rozsudku, č. k. 2T/70/2009-380. Prokurátor a obvinený P. M. sa vzdali práva podať odvolanie (aj za osoby oprávnené na podanie odvolania), preto rozsudok nadobudol 22. septembra 2009 právoplatnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia skončilo prísediacej RNDr. Kláre Ďurovičovej pôsobenie v senáte v danej trestnej veci.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nebol daný.

***

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 1. februára 2017, sp. zn. 3 Tdo 58/2016, dovolanie obvineného Š. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 1. apríla 2015, sp. zn. 2To/18/2015, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 2T/189/2011, z 26. januára 2015 (č. l. 523 - 549), v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/97/2012, z 26. septembra 2012 (č. l. 590 - 596) bol obvinený Š.K. uznaný vinným zo spáchania v bode 1/ rozsudku zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a v bode 2/ prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 (trinásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Po povolení obnovy konania na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3Nt/18/2013, z 3. júna 2014 (č. l. 668 – 670), a zrušení vyššie označených rozsudkov vo výrokoch o treste, bol menovaný pri nezmenených výrokoch o vine odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 2T/189/2011, z 26. januára 2015 (č. l. 764 – 772) na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, pričom na výkon trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 2To/18/2015, z 1. apríla 2015 (č. l. 788 – 789), postupom podľa § 319 Trestného poriadku, zamietol odvolanie obvineného ako nedôvodné.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2To/18/2015, z 1. apríla 2015 (č. l. 788 – 789) podal 12. apríla 2016, prostredníctvom obhajcu, dovolanie obvinený Š. K. (č. l. 841 – 844). Dovolanie podal z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku a vysvetlil, že v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku je možné dovolanie podať, pokiaľ súd rozhodol v nezákonnom zložení. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. októbra 2013, sp. zn. 3Tdo/23/2013, i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 499/2011, s tým, že namieta zloženie senátu, nakoľko senát Okresného súdu Bratislava IV v zložení JUDr. Jana **Grendárová**, predsedníčka senátu a prísediaci sudcovia JUDr. Ľuboslav **Kašuba** a JUDr. Rastislav **Velček** posudzoval obžalobu na hlavnom pojednávaní konanom 8. júna 2012 a naproti tomu na hlavnom pojednávaní konanom 26. januára 2015 rozhodoval senát Okresného súdu Bratislava IV v zložení JUDr. Jana **Grendárová**, predsedníčka senátu a prísediaci sudcovia Oľga **Navarčíková** a Miroslav **Hájek**, pričom títo prísediaci neboli prítomní pri vykonávaní dokazovania na hlavnom pojednávaní a neboli s týmto dokazovaním ani podrobne oboznámení, čo obvinený namietal priamo na hlavnom pojednávaní. Je presvedčený, že pri rozhodovaní v pôvodnom zložení senátu by bol vyneseny rozsudok pre neho priaznivejší.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 26. januára 2015, sp. zn. 2T/189/2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 1. apríla 2015, sp. zn. 2To/18/2015, bol porušený zákon v neprospech Š.K. a súčasne, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie krajského súdu a aj rozsudok okresného súdu a aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal vec znova v potrebnom rozsahu prerokovať a rozhodnúť.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV, ktorá navrhla, aby dovolací súd rozhodol, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného

poriadku a dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku odmietol, resp. podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie zamietol z dôvodu nepreukázania dôvodov dovolania. Uviedla, že rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 2T/189/2011, z 26. januára 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2To/18/2015, z 1. apríla 2015 je správny a zákonný a v celom rozsahu sa stotožňuje s argumentmi krajského súdu s tým, že pravidlo nezameniteľnosti senátu sa týka konania pred súdom prvého stupňa, a to od začatia hlavného pojednávania až do konečného meritórneho rozhodnutia vo veci, pričom sa vyvodzuje zo zásady ústnosti a bezprostrednosti a je zvýraznená v ustanovení § 277 ods. 5 Trestného poriadku. Vo vzťahu k obvinenému bolo pravidlo nezameniteľnosti zloženia senátu v pôvodnej trestnej veci, ktorá bola i právoplatne skončená rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 2T/189/2011, z 8. júna 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/97/2012, z 26. septembra 2012, dodržané. Pôvodný právoplatný rozsudok bol v časti výroku o treste zrušený, a to prostredníctvom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, pričom pri ukladaní trestu už išlo o nové konanie, ktoré je možné vykonať aj v inom zložení senátu, navyiac ak pôvodným prísediacim ako sudcom z ľudu už skončilo volebné obdobie.

K vyjadreniu prokurátorky sa vyjadril obvinený (č. l. 850). Vysvetlil, že noví prísediaci nevedeli o jeho skutku, a teda nemohli hlasovať o treste, keď vina nebola prerokovaná. Ďalej poukázal na pomery vo výkone trestu a v jeho rodine, ktorá trpí trestom, ktorý mu bol uložený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) po predložení spisového materiálu zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a za splnenia podmienky, že obvinený využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), a v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie podal prostredníctvom svojho obhajcu.

Dovolací súd dospel k záveru, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmaním obsahu spisu zistil, že od podania obžaloby 12. decembra 2011 (č. l. 323 -332) až do právoplatného skončenia veci 1. apríla 2015 (č. l. 788 – 789) rozhodoval senát v pôvodnom zložení: predsedníčka senátu JUDr. Jana **Grendárová** a prísediaci JUDr. Ľuboslav **Kašuba** a JUDr. Rastislav **Velček**, bez zmeny ktoréhokoľvek sudcu.

Z predloženého spisu tiež vyplýva, že v konaní **po povolení obnovy konania**, a teda v obnovenom konaní rozhodoval senát v inom zložení, a to: predsedníčka senátu JUDr. Jana **Grendárová** a prísediaci Oľga **Navarčíková** a Miroslav **Hájek** (č. l. 690 a č. l. 747).

Ak teda obvinený poukazoval na naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku v tom smere, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu bolo urobené v nezákonnom zložení, keď okresný súd rozhodoval v inom zložení prísediacich pred podaním návrhu na obnovu konania a v konaní po povolení obnovy konania je, podľa názoru dovolacieho súdu, namieste rezultovať, že nedošlo k porušeniu článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva zásada, podľa ktorej nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa § 277 ods. 5 veta tretia Trestného poriadku ak došlo k zmene samosudcu alebo sa zmenilo zloženie senátu, musí sa hlavné pojednávanie vykonať znova, to neplatí, ak so zmenou samosudcu alebo zmenou v zložení senátu obžalovaný súhlasí.

Podľa § 3 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov prvá a druhá veta zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o pojednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

Podľa § 3 ods. 6 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov súdnicstvo vykonávajú sudcovia a v trestnoprávných veciach spolu so sudcami v senátoch aj prísediaci sudcovia z radov občanov.

Podľa § 141 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov prísediaci **sú volení na obdobie štyroch rokov**. Funkcia prísediaceho trvá aj po uplynutí tohto obdobia **do právoplatnosti rozhodnutia vo veci, ak je to potrebné na dokončenie veci, v ktorej je prísediacim**.

Je nevyhnutné uviesť, že sudcovia – prísediaci sa stávajú zákonnými sudcami na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci **v rámci aktuálneho rozvrhu práce** daného súdu na rozhodovanie. Z obsahu trestného spisu vyplýva, že obvinený zmenu v zložení senátu namietal už vo svojom odvolaní, pričom z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 1. apríla 2015, sp. zn. 2To/18/2015, vyplýva, že k zmene v zložení senátu výmenou sudcov JUDr. Ľuboslava **Kašubu** a JUDr. Rastislava **Velčeka** za Oľgu **Navarčíkovú** a Miroslava **Hájeka** došlo z dôvodu skončenia funkčného obdobia v zmysle § 141 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., podľa ktorého prísediaci sú volení na obdobie štyroch rokov a **funkcia prísediaceho trvá** aj po uplynutí tohto obdobia **do právoplatnosti rozhodnutia vo veci, ak je to potrebné na dokončenie veci, v ktorej je prísediacim**. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že trestná vec obvineného Š.K. v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 2T/189/2011 nielen prebehla, ale aj pôvodne právoplatne skončila v rovnakom zložení senátu (JUDr. Jana Grendárová a prísediaci JUDr. Ľuboslav Kašuba a JUDr. Rastislav Velček). Zákon podmienku účasti toho istého prísediaceho do právoplatnosti rozhodnutia vo veci precizuje navyše len „ak je to potrebné na dokončenie veci“.

Hoci v obnovovacom konaní došlo k čiastočnému obnoveniu pôvodnej veci, nemožno prehliadnúť, že výrok o vine z pôvodného konania zostal právoplatný, a teda pre obnovené konanie záväzný a nedotknuteľný. Aj keď je možné na obnovené konanie použiť ustanovenia o hlavnom pojednávaní, resp. verejnom zasadnutí, nejde o totožné konanie s pôvodným konaním. **Za situácie, ak pôvodným prísediacim skončilo funkčné obdobie (podobne ak by niektorí z nich zomrel), nepovažuje najvyšší súd za porušenie práva na zákonného sudcu, keď pôvodných prísediacich nahradili v obnovenom konaní iní prísediaci**. Úlohou senátu v obnovenom konaní nebolo opätovné prehodnocovanie skutkových záverov a nové hodnotenie dôkazov týkajúcich sa výroku o vine, ale uloženie primeraného trestu, a tak skompletizovanie a dokončenie obnoveného konania. **Pravidlo nezameniteľnosti senátu sa použije v konaní pred súdmi prvého a druhého stupňa do vydania právoplatného rozhodnutia**, čo bolo dodržané.

Noví prísediaci v čase rozhodovania okresného súdu v posudzovanej trestnej veci splňali všetky zákonné podmienky (podľa zák. č. 385/2000 Z. z.) výkonu funkcie prísediacich. Za takejto situácie nie je možné, podľa názoru najvyššieho súdu, konštatovať, že došlo k porušeniu práva obvineného Š. K. na zákonného sudcu podľa čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, a preto nebolo možné akceptovať jeho dovoláciu námietku.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, preto dovolanie obvineného Š.K. na neverejnom zasadnutí odmietol.